

Osobní bezpečnost pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti

Bc. Aneta Ivičičová

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Aneta Ivičičová**
Osobní číslo: **A15456**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Osobní bezpečnost pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti**
Téma anglicky: **The Personal Security of Commercial Security Industry Workers**

Zásady pro vypracování:

- 1. Seznamte se s problematikou osobní bezpečnosti ve vztahu hlavních hrozeb a rizik směrem k pracovníkům průmyslu komerční bezpečnosti.**
- 2. Specifikujte hlavní hrozby a s nimi související rizika pro pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti z hlediska osobní bezpečnosti.**
- 3. Analyzujte hlavní hrozby pro vybrané pracovní pozice průmyslu komerční bezpečnosti, včetně souvisejících rizik, vše z hlediska osobní bezpečnosti.**
- 4. Vyhodnoťte závěry plynoucí z analýzy hrozeb a rizik z hlediska osobní bezpečnosti vybraných pracovních pozic v průmyslu komerční bezpečnosti.**
- 5. Na základě závěrů analýzy osobní bezpečnosti pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti navrhnete hlavní směry jejich profesní přípravy.**

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **KOCSIS, Richard N.** Serial Murder and the Psychology of Violent Crimes. Totowa, NJ: Humana Press, 2008. 306 s. ISBN 15-882-9685-7.
2. **MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA.** Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2014. 227-237 s. ISBN 978-80-87500-57-6.
3. **NĚMEC, Miroslav.** Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim. Praha: Eurounion, 2003. 390 s. ISBN 80-731-7026-4.
4. **GRUBER, David.** Zlatá kniha komunikace. 3., opět rozš. vyd. Ostrava: Gruber – TDP, 2009. 278 s. ISBN 978-80-85624-28-1.
5. **WAISOVÁ, Šárka.** Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 159 s. ISBN 80-868-9821-0.
6. **STAŇKOVÁ, Lenka, Filip ŠČERBA a Milan VICHLENDÁ.** Násilná kriminalita. Praha: Leges, 2014. 263 s. Teoretik. ISBN 978-80-7502-069-7.
7. **PFEIFER, Marek.** Manuál převozu peněz a cenin [online]. Most: B.A. DORA a.s., 2007. Dostupné z: <http://files.pfeifermarek.webnode.cz/200006586-3f40b403b0/dokument.pdf>

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Malánik

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

3. února 2017

Termín odevzdání diplomové práce:

24. května 2017

Ve Zlíně dne 3. února 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na téma „Osobní bezpečnost pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti“. V teoretické části jsou popsány základní pojmy související s lidskou bezpečností, životními zájmy, násilím, kriminalitou a dále je blíže specifikováno pět vybraných profesí průmyslu komerční bezpečnosti. Obsahem praktické části je analyzovat hrozby směrem k pracovníkům průmyslu komerční bezpečnosti a s nimi související rizika. Na základě výsledků analýzy je navrženo a zdůvodněno zaměření profesní přípravy pracovníků komerční bezpečnosti.

Klíčová slova: pracovník průmyslu komerční bezpečnosti, bezpečnost, hrozba, kriminalita, strážný, vyhazovač

ABSTRACT

Master's thesis is focused on the theme „The Personal Security of Commercial Security Industry Workers“. In the theoretical part are described the basic terms related to human security, life interests, violence, criminality and further specified five selected professions of the commercial security industry. The practical part is to analyze the threats to the workers of the commercial security industry and the associated risks. Based on the results of the analysis, it is proposed and justified to focus the professional training of commercial security workers.

Keywords: commercial security industry worker, safety, threat, criminality, guardian, bouncer

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi za odborné vedení, podnětné rady, velmi cenné připomínky, motivaci a hlavně za pomoc při vypracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat mé rodině, která mě po celou dobu studia podporovala a byla pro mě oporou.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY, ZÁKLADNÍ POJMY	12
1.1 BEZPEČNOST	12
1.2 REFERENČNÍ OBJEKT	12
1.3 HROZBA	12
1.4 RIZIKO	13
1.5 LIDSKÁ BEZPEČNOST	13
1.5.1 Osobní bezpečnost	15
1.5.2 Zdravotní bezpečnost	17
1.5.3 Bezpečnost potravin	17
1.5.4 Ekonomická bezpečnost	17
1.5.5 Environmentální bezpečnost	18
1.5.6 Bezpečnost společenství	19
1.5.7 Politická bezpečnost	19
1.6 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE STÁTU	19
1.7 BEZPEČNOST STÁTU	20
1.8 ŽIVOTNÍ ZÁJMY	20
1.9 STRATEGICKÉ ZÁJMY	21
2 NÁSILÍ V SOUVISLOSTECH	23
2.1 NÁSILNÁ KRIMINALITA A NÁSILÍ	23
2.2 AGRESE, KRIMINÁLNÍ AGRESE	24
2.3 KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE OD ROKU 1988 DO ROKU 2002	25
2.4 KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE OD ROKU 2002 DO ROKU 2012	26
2.5 SEBEOBRANA	27
2.6 OBAVY Z TRESTNÍHO POSTIHU	28
3 SPECIFIKACE VYBRANÝCH PROFESÍ PKB	30
3.1 STRÁŽNÝ	30
3.2 DETEKTIV V OBCHODNÍM DOMĚ	32
3.3 OSOBNÍ STRÁŽCE	34
3.4 OSÁDKA PŘEPRAVNÍHO VOZIDLA	36
3.5 SOUKROMÝ KURÝR	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
4 ANALÝZA HROZEB A RIZIK VYBRANÝCH PROFESÍ PKB	41
4.1 PRACOVNÍK SBS NA FOTBALOVÉM UTKÁNÍ	41
4.1.1 Analýza hrozeb a rizik pracovníka SBS na fotbalovém utkání	46
4.1.2 Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik pracovníka SBS na fotbalovém utkání	47
4.2 VYHAZOVAČ (BOUNCER)	48
4.2.1 Analýza hrozeb a rizik vyhazovače	51
4.2.2 Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik vyhazovače	52

4.3	STRÁŽNÝ	55
4.3.1	Analýza hrozeb a rizik strážného	60
4.3.2	Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik strážného.....	60
4.4	RECEPČNÍ.....	64
4.4.1	Analýza hrozeb a rizik recepční	66
4.4.2	Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik recepční	66
5	NÁVRH NA ZAMĚŘENÍ PROFESNÍ PŘÍPRAVY PRACOVNÍKŮ PKB	69
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	75
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	80
	SEZNAM TABULEK	81
	SEZNAM GRAFŮ.....	82

ÚVOD

Současná moderní doba nám nepřináší jenom blahobyt a pokrok, ale i negativní věci, jakými jsou kriminalita, násilí, migrace a terorismus. Proto je pochopitelné, že stále více lidí vyhledává dostupné prostředky pro zabezpečení svého života, zdraví, majetku, tedy svých základních hodnot. Díky čemuž je mnohem více aktuální otázka ochrany osob a majetku, a s tím související osobní bezpečnost pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti (dále jen PKB).

Toto téma diplomové práce jsem si vybrala z důvodu, že v oblasti PKB není takové množství psaného materiálu – kniha nebo skriptu, který by informoval o hrozbách a rizicích souvisejících s osobní bezpečností pracovníků PKB. Dalším důvodem je skutečnost, že tito pracovníci v praxi často nemají odpovídající znalosti o problematice svého oboru, což může být způsobeno i nedostatečným výcvikem, vzděláním a zkušenostmi.

Jelikož stoupá počet těchto profesí, stoupá i zájem lidí pracovat v oblasti PKB. A vzhledem k tomu je důležité, aby byl i dostatek materiálu zabývající se danou problematikou, včetně zaměření profesní přípravy pracovníků PKB.

Které profese jsou v PKB nejohroženější? Ze známosti vyplývá, že by to mohl být osobní strážce. I díky této diplomové práci je zjištěno, zdali je tato hypotéza potvrzena nebo vyvrácena.

Cílem diplomové práce je tedy navrhnout zaměření profesní přípravy pracovníků PKB. Návrh je proveden na základě výsledků analýzy hlavních hrozeb, včetně souvisejících rizik u vybraných pracovních pozic PKB, a to z hlediska jejich osobní bezpečnosti.

Tato práce je přínosem hlavně pro lidi pohybující se v oblasti PKB. Ale jsou zde obsaženy i pasáže, které mohou mít přínos pro studenty i občany, zabývající se bezpečností osob a majetku.

V širším kontextu je možné práci chápat jako nasměrování pro efektivnější zaměření profesní přípravy pracovníků PKB, kteří se dnes a denně setkávají s lidmi. Tito pracovníci se zabývají bezpečností nejenom majetku a cenností, ale především bezpečností právě těchto lidí. Proto je zapotřebí zaměření profesní přípravy stále zlepšovat.

Jako hlavní vědeckou metodou práce je analýza, která je vytvořena na základě statistických údajů a interview s vybranými pracovníky PKB. Tyto informace jsou zpracovány v tabulce

jako hlavní hrozby a rizika, vztahující se k osobní bezpečnosti pracovníků PKB. K tvorbě závěrů jednotlivých kapitol je použita metoda dedukce.

První část diplomové práce je v teoretické rovině zaměřena na danou problematiku. Nejprve je zde úvod do problematiky, včetně základních pojmů, kterými jsou např. bezpečnost, referenční objekt, hrozba, riziko, lidská bezpečnost (a jejich sedm dimenzí), bezpečnostní strategie a další. Druhá kapitola se zaměřuje na násilí v souvislostech a obsahuje pojmy násilí, agrese, kriminální agrese, sebeobrana, dále graficky zobrazuje kriminalitu v České republice od roku 1988 až do roku 2012. Ve třetí kapitole jsou více specifikovány vybrané profese PKB a u těchto profesí je popsána konkrétně jejich funkce, povinnosti, potenciální pachatelé.

Druhou částí práce je praktická část, kde je provedena analýza hrozeb a rizik vybraných profesí. U každé jednotlivé profese jsou popsány nejčastější hrozby a rizika z hlediska osobní bezpečnosti pracovníků PKB, jež jsou následně sestupně seřazeny v tabulce podle přidělené úrovně. Profese jsou doplněny o podnětné grafy, ze kterých vyplývají nejčastější hrozby a rizika. A rovněž jsou vloženy obrázky pro lepší znázornění problematiky. U dvou profesí bylo uskutečněno interview, které posloužilo pro uvedení konkrétních případů ohrožení pracovníků a celkově k lepšímu proniknutí do problémové oblasti. Poslední část této kapitoly je věnována návrhu na zaměření profesní přípravy pracovníků PKB.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY, ZÁKLADNÍ POJMY

Každou práci psanou pro využití odbornou veřejností doprovází charakteristika základních a odborných pojmů. Pro lepší a stejné chápání souvislostí jsou popsány výrazy jako bezpečnost, referenční objekt, hrozba, riziko. Dále pojmy lidská bezpečnost, včetně stručného objasnění všech sedmi dimenzí, bezpečnostní strategie státu, bezpečnost státu, životní a strategické zájmy.

1.1 Bezpečnost

Pojem bezpečnost je využíván v různých spojeních a odvětvích každý den. Proto je nutné jeho význam blíže specifikovat. Obecně platí definice:

„Bezpečnost v nejobecnějším rámci znamená stav, v němž neexistují hrozby pro referenční objekt, případně je zásadně eliminována rizikovost těchto hrozeb.“ [1, str. 9]

Bezpečnost lze rozdělit na objektivní a subjektivní. O objektivní bezpečnosti můžeme hovořit tehdy, když hrozby reálně neexistují, resp. jsou dostatečně eliminovány. U subjektivní bezpečnosti se referenční objekt domnívá, že hrozby neexistují, resp. jsou dostatečně eliminovány. Mezi těmito stavy může, ale nemusí existovat plné nebo částečné překrytí. [1]

1.2 Referenční objekt

Referenčním objektem se rozumí firma, k jejímž bezpečnostním zájmům se vztahuje bezpečnost. Ve vazbě na referenční objekt lze hovořit o bezpečnosti vnitřní, jestliže je vztažena k hrozbám, které mají původ uvnitř referenčního objektu a jsou zároveň uvnitř něj eliminovány. V případě bezpečnosti vnější, jsou hrozby vnějšího původu eliminovány navenek orientovanou strukturou a vazbami referenčního objektu. [1]

1.3 Hrozba

„Klíčový pojem hrozba je přitom definován jako primární, na referenčním objektu nezávisle existující fenomén, který může nebo chce poškodit nějakou konkrétní hodnotu. Závažnost hrozby je přímo úměrná povaze hodnoty a toho, jak si danou hodnotu ceníme.“ [1, str. 10]

Hrozba může být jevem přírodním, fyzikálně definovaným a lze tedy hovořit o hrozbě neintencionální. Realizace neintencionální hrozby má stochastickou povahu. V případě záměrné hrozby je hrozba zamýšlená činitelem s vůlí a úmyslem získat dosažený cíl. Zamýšlí ji, připravuje a případně realizuje lidský jedinec či kolektivní aktér, který sestává z více lidských individualit, a je schopen vyjadřovat, seskupovat a prosazovat jejich cíle. [1]

1.4 Riziko

„Riziko je pravděpodobnost, že dojde ke škodlivé události, jež postihne danou hodnotu. Riziko můžeme chápat jako možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, jež se liší od toho, co si přejeme.“ [1, str. 10]

O riziku je možné hovořit jako o reakci na hrozbu, na stav připravenosti (nebo zranitelnosti) referenčního objektu, je spojeno s rozhodováním. [1]

Následující základní rovnici je možné použít pro výpočet rizika u neintencionální hrozby:

$$RIZIKO = \frac{HROZBA \times ZRANITELNOST \times HODNOTA}{PROTIOPATŘENÍ} \quad (1)$$

Riziko je tím vyšší, čím je závažnější hrozba, zranitelnost a dražší hodnota (chráněného objektu, např. firma). Platí zde přímá úměrnost. Čím důkladnější protioopatření, tím nižší vzniklá škoda. Zde platí nepřímá úměrnost. [1]

1.5 Lidská bezpečnost

Pojem lidská bezpečnost se začal zřídka objevovat v rétorice světových organizací zabývajících se problematikou ochrany lidí. Tento termín byl častěji používán v 90. letech minulého století v prostředí Organizace spojených národů a během posledních dvaceti let na úrovni Evropské unie, jednotlivých států a lokálních organizací. [2]

Od 90. let 20. století se v debatách o konceptu bezpečnosti stále častěji objevuje myšlenka o nutnosti zajištění bezpečnosti jednotlivce. Jednotlivec vstupuje do centra pozornosti řady politiků i badatelů, přičemž je chápán jako mnohem důležitější referenční objekt. Tato myšlenka přispěla v polovině 90. let k vytvoření nového konceptu bezpečnosti, tedy lidské bezpečnosti. [3]

„V lidské bezpečnosti je zahrnuto osvobození od strachu (o život, zdraví aj.) a osvobození od nedostatku (potrava, majetek aj.). Převažující pojetí lidské bezpečnosti kombinuje bezpečnost jedinců (jejich fyzické bezpečí, ekonomický a sociální blahoby, ochranu lidských práv atd.) a tradiční pohled – bezpečnost státu.“ [2, str. 1]

Nejčastější prezentace a vnímání lidské bezpečnosti je jako součásti tzv. vnitřní bezpečnosti státu, která je výsledkem politiky zabezpečující mírové soužití občanů ve svobodném a právním státě. Zakládá se na politicko-společenském stavu, kdy je v demokratickém právním státě zajištěn život ve svobodě, míru a sociální spravedlivosti. Účelem je vytváření svobodného a lidsky důstojného života občanů v právním řádu umožňujícím účinně chránit občany. Vzhledem k tomu, aby ve svobodné společnosti byla v souladu obrana před nebezpečím a zajištění materiálních základů lidské existence, jsou pravomoci státu omezeny. [2]

Lidská bezpečnost se stala neoddělitelnou součástí kvality života. Aktivní lidé k bezpečnosti se o bezpečnost starají, přistupují k ní aktivně. Bohužel velká část lidí se na bezpečnosti (své a svých blízkých) nechce nebo nemůže podílet a tuto kvalitu života přenechává někomu jinému, obvykle státu. Jde ale o svobodnou volbu každého jedince. [2]

Do lidské bezpečnosti spadá sedm dimenzí: osobní bezpečnost, zdravotní bezpečnost, bezpečnost potravin, ekonomická bezpečnost, environmentální bezpečnost, bezpečnost společnosti a politická bezpečnost (viz Obr. 1). S tím, že fyzického přežití se přímo dotýká bezpečnost osobní a zdravotní, bezpečnost potravin a environmentální bezpečnost. Kdežto bezpečnost politická, ekonomická a společenská souvisí primárně se zajištěním jiné bezpečnosti, než fyzického přežití. [2]

Obr. 1. Dimenze lidské bezpečnosti [2]

1.5.1 Osobní bezpečnost

Zaměřuje se na ochranu proti fyzickému násilí. Cílem osobní bezpečnosti je chránit společnost před různými druhy fyzického násilí, např. před násilnou agresivitou jedinců, domácím násilím, kriminalitou, etnickým náboženstvím, terorizmem, fyzickým násilím pocházejícího od státu, odnímáním lidských práv, policejním státem, právní šikanou, tlaky na omezení identity, lidských práv, vzdělání a dalšími. [2], [4]

Důvody agrese na osobní bezpečnost mohou být:

- příležitost – především k obohacení a uspokojení jedince, oběť není schopna se bránit, hrozí zde minimální trest,
- obohacení a uspokojení – finančního, materiálního, sexuálního, duševního, mocenského charakteru,
- poměrování – předvádění se, soupeření, egoizmus, pozice v určité skupině,
- bezvýhodná situace – ztráta zaměstnání, chudoba, hladovění, zajištění zdravotní péče,
- msta – osobního, pracovního, interpersonálního charakteru, zrada,
- závist – rozdílnost ve schopnostech, pracovním a společenském postavení, majetkové situaci,
- duševní nemoc – úzkostná neuróza, porucha osobnosti, psychóza, schizofrenie, halucinace,
- prosazování – náboženský, etnický, rasový, genderový, názorový, individuální cíl,
- skupinový zájem – mafie, kartely, národní a nadnárodní společnosti, teroristické organizace, spolky, firmy,
- státní zájem – omezení lidských práv a svobod, materiální a duševní obohacení, vězení. [4]

Mezi oprávněné zájmy osobní bezpečnosti patří především:

- život – žádný člověk nesmí být zbaven svého života jinak, než zákonnými prostředky,
- zdraví – každý člověk má právo na standardní úroveň zdraví, nedbalostní či až úmyslné poškození je trestné,

- svoboda – neztratit svou integritu, svoboda projevu, pohybu a pobytu, odporu, shromažďování a sdružování se,
- majetek – lidé mají právo vlastnit majetek a mají záruku jeho ochrany a dědění, vlastnění majetku nesmí poškozovat okolí,
- čest – lidská důstojnost, dobrá pověst svého jména, ochrana údajů. [4]

Opatření vztahující se k osobní bezpečnosti:

- dostatečné vzdělání v oblasti ochrany a obrany související s osobní a lidskou bezpečností,
- včasné vyhodnocení hrozeb a rizik, zavedení efektivních opatření k jejich částečné, případně úplné eliminaci,
- vyhodnocení možností a jejich následné užití k zajištění své osobní bezpečnosti, osobní bezpečnosti svých blízkých, komerční bezpečnosti a státu,
- zajištění ochranných a obranných prostředků, zbraní, materiálu,
- vybavit se vhodnými prostředky k ochraně a k přežití,
- přijmout a dále podporovat nabízenou spolupráci ze strany jiných lidí a spolků, včetně státu,
- dbát na zachování lidských práv a svobod, demokracie a legislativy vzhledem k možnosti zajistit osobní bezpečnost individuálně, za využití odpovídajících zbraní a legálního přístupu k fyzické obraně,
- přesvědčení bránit osobní bezpečnost odpovídajícími obrannými prostředky či zbraněmi. [4]

Osobní bezpečnost člověka, který je referenčním objektem, je možné zajistit tím, že bude mít možnost vybavit se odpovídajícími obrannými prostředky a zbraněmi společně s přístupem k potřebnému vzdělání. K zajištění osobní bezpečnosti je nutné dosáhnout stavu oboustranného zájmu (člověk – stát) a podpory (člověk podporující kroky státu k bezpečnosti, získává legislativní, logistickou a další podporu od státu). [4]

1.5.2 Zdravotní bezpečnost

Jejím základním cílem je zaručit ochranu před nemocemi a nezdravým životním stylem, který v posledních letech nabývá velkého rozmachu. Jedná se o infekční nemoci, parazitární nemoci, nemoci oběhového systému (ischemická nemoc srdeční, anginózní potíže, poruchy srdečního rytmu, infarkt myokardu) a taky civilizační choroby (ateroskleróza, cévní mozková příhoda, rakovina, Alzheimerova choroba), u kterých se předpokládá, že jsou dopadem moderního městského životního stylu. [2]

Pro člověka je důležitá jistota, že mu bude poskytnuta alespoň minimální zdravotní péče v případě poranění, nemoci apod.

1.5.3 Bezpečnost potravin

Za cíl bezpečnosti potravin se považuje dosažení stavu, kdy všichni lidé mají fyzický i ekonomický přístup k základním potravinám (kvalitativní i kvantitativní dostupnost potravin). Velkým problémem je malá nebo pozdní distribuce potravin a slabá kupní síla lidí. [2]

Bezpečnost potravin zahrnuje hygienu při výrobě potravin, dále kontrolní mechanismy a monitoring potravních řetězců. Státní organizace a instituce financované státem přispívají k zajištění bezpečnosti potravin především svou tvorbou legislativy, kontrolou zdravotní bezpečnosti a kvality, dlouhodobým monitoringem výskytu cizorodých látek, aplikací vědeckých hledisek do praxe, informování a potřebným vzděláním spotřebitelů. [5]

1.5.4 Ekonomická bezpečnost

S ohledem na rostoucí provázanost světové ekonomiky a globalizaci obecně nelze ekonomickou bezpečnost vztahovat jen na vnitřní bezpečnost nebo vnější bezpečnost, ale na obě tyto dimenze. Ekonomická bezpečnost je úzce spojena se všemi dalšími oblastmi bezpečnosti. [6]

Nejdůležitějšími a vzájemně provázanými atributy jsou:

- nízká nezaměstnanost,
- hospodářský růst,

- měnová stabilita,
- konkurenceschopnost,
- určení tempa vývoje a použití nových technologií,
- snaha nezaostávat za celosvětovými trendy,
- schopnost zajistit obrannou sílu,
- schopnost chránit velkou část populace před bídou,
- surovinová dostatečnost. [6]

Prioritním cílem je zajištění základního příjmu pro jednotlivce, pocházejícího z práce za plat nebo v případě nezaměstnanosti, nejistoty udržení pracovní místa, chudoby, bezdomovectví z veřejně financované záchranné sítě. Tento problém se vyskytuje jak ve vyspělých zemích, tak v rozvojových zemích. [2]

Člověk potřebuje mít základní prostředky k tomu, aby mohl žít ve společnosti. Jestliže tyto prostředky nemá (např. ztratil práci, dostal se do složité životní situace), může se z něj stát kriminálník, neboť se nachází v bezvýchodné situaci. Jeho primárním cílem se tedy stává přežití ve společnosti – potřebuje jídlo a vodu, chce se vyhnout chudobě a tomu, aby se stal bezdomovcem. Tento příklad ukazuje, že takový člověk se musí, ať chce nebo nechce, dostat do kriminálního prostředí.

1.5.5 Environmentální bezpečnost

„Environmentální bezpečnost lze definovat jako stav, kdy lidská společnost a ekologický systém na sebe vzájemně působí trvale udržitelným způsobem, jednotlivci mají přístup ke všem přírodním zdrojům a existují mechanismy na zvládnutí rizik a konfliktů přímo či nepřímo spojených se životním prostředím. V tomto stavu jsou minimalizovány hrozby spojené s životním prostředím a způsobené přírodními nebo společností vyvolanými procesy.“ [7, str. 34]

Cílem environmentální bezpečnosti je ochránit lidi před přirozenými a uměle vytvořenými přírodními jevy a zhoršeným životním prostředím (zhoršování kvality vody, půdy, vzduchu). Je spjata s přístupem k čistým vodním zdrojům, ochranou před znečištěným ovzduším emisemi skleníkových plynů. [2]

1.5.6 Bezpečnost společenství

Chrání lidi před ztrátou tradičních hodnot a vztahů, které mohou být ohrožovány sektářským a etnickým násilím u menších skupin. Nebo násilným uplatňováním hodnot menšinové skupiny, vůči většinové skupině (rasové, etnické, náboženské konflikty). [2]

„Pod pojmem bezpečnostní společenství rozumíme neválečná společenství, která se nepřipravují na to, že by případné rozdíly nebo neshody řešila použitím vojenských nástrojů. Zásadně odmítají názor, že válka je nejvyšším atributem vztahů mezi státy.“ [7, str. 46]

1.5.7 Politická bezpečnost

Pro politickou bezpečnost je cílem zajistit, aby lidé žili ve společnosti, jež ctí základní lidská práva. Velkým problémem je politický útlak realizovaný omezením základních lidských práv, špatným zacházením, mučením, vězením, politickými popravami lidí (viz Boko Haram v Africe). [2]

1.6 Bezpečnostní strategie státu

Pojem bezpečnostní strategie státu nejčastěji označuje základní koncepční, veřejnosti dostupný dokument bezpečnostní politiky. Definice tohoto pojmu se v obecných slovnících téměř nevyskytuje. Většinou se jedná o obecný bezpečnostně politický dokument vycházející z komplexního pojetí bezpečnosti, který identifikuje národní zájmy země v mezinárodním prostředí. Podává výčet hrozeb, z nichž plynou rizika, dále určuje cíle, priority a formuluje dlouhodobé záměry a opatření bezpečnostní politiky v návaznosti na další politiky – zahraniční, sociální, hospodářskou. Bezpečnostní strategie státu tvoří politické zadání ozbrojeným silám a dalším složkám státu. V úvahu dále bere mezinárodní prostředí, zdroje země a spojenecké svazky. [7]

Bezpečnostní strategie státu tedy představuje veřejně dostupný základní bezpečnostně-politický dokument vytyčující zásady, cíle, priority, způsoby vnitřní i vnější bezpečnosti a obrany daného státu. [7]

1.7 Bezpečnost státu

Řízení a koordinace činnosti jednotlivých složek, které jsou odpovědné za zajišťování bezpečnostních zájmů, se stalo základní funkcí bezpečnostního systému. Určitý podíl na zajištění bezpečnosti státu mají i státní orgány, územní samosprávy, právnické a fyzické osoby. Ve struktuře bezpečnostního systému České republiky (dále jen ČR) je prezident republiky, Parlament, Vláda ČR, Bezpečnostní rada státu a její pracovní orgány, dále ústřední správní úřady, krajské úřady, obecní úřady, záchranné sbory, havarijní služby. [8]

Funkční bezpečnostní systém znamená nástroj pro účinné zvládání krizových situací vojenského a nevojenského charakteru. Zajišťuje prevenci i přípravu na možné krizové situace, včetně jejich včasné identifikace a varování obyvatelstva. Prioritou bezpečnostního systému státu je, aby nepřetržitě reagoval na měnící se podmínky či změny v bezpečnostním prostředí a na nově vznikající hrozby a rizika. Výstavba, rozvoj schopností jednotlivých složek, fungování bezpečnostního systému a jeho hospodářská a finanční zabezpečení znamenají náročný a dlouhodobý proces. Tento proces získává zkušenosti z řešení různých krizových situací a přípravy na tyto situace. [8]

1.8 Životní zájmy

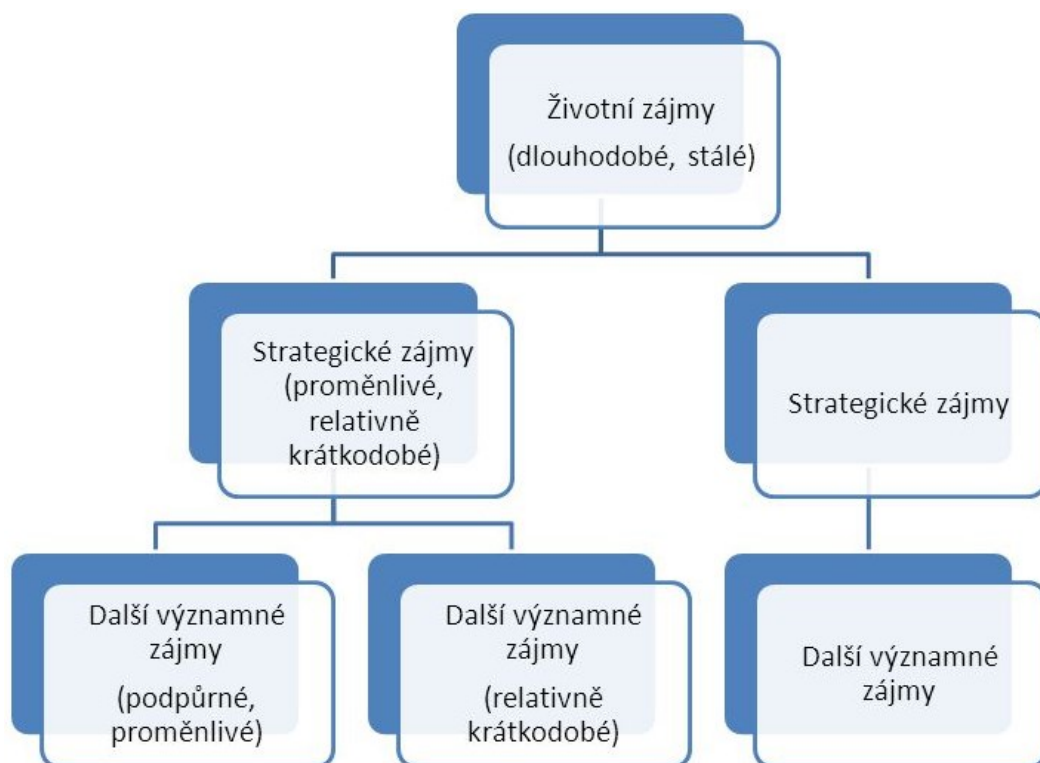
Životní zájmy jsou národní zájmy, u kterých je úspěšné sledování nutné pro zajištění fyzického i politického přežití státu, jeho územní celistvosti a státní suverenity. Za stálý cíl všech států se obvykle považuje přežití státu jako suverénního celku. Výjimka potvrzující pravidlo nastala v podobě dobrovolného rozdělení Československa. [7]

Stanovení vytyčených životních zájmů státu, kdy jejich realizace umožňuje přežití státu, je do značné míry závislé na vnitřní politické orientaci obyvatel, charakteru vládnoucího politického režimu a vládnoucích politických elit. Určitý rozpor mezi objektivními životními zájmy státu a zájmy stanovenými politickými elitami bude existovat v případě, že připustíme existenci objektivních životních zájmů. Do jisté míry je každý stanovený a sledovaný životní zájem státu subjektivní. V širším pojetí národních zájmů jsou některé národní zájmy životní (udržení vlastního území) a jiné nejsou (šíření vlastní kultury ve světě). [7]

„Termín „životní zájmy“ nacházíme v dokumentech České republiky. Česká republika považuje dle Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2001 za své životní zájmy zajištění existence státu, jeho státní suverenity, územní celistvosti, demokracie, principů právního

státu a vytvoření základních podmínek pro život jeho občanů. K jejich obhajobě deklaruje Česká republika připravenost nasadit všechny dostupné prostředky. V Konceptci zahraniční politiky České republiky se za životní zájem považuje zajištění existence státu, státní suverenity, územní celistvosti, zachování ústavního pořádku, demokracie a bezpečí jeho občanů.“ [7, str. 65, 66]

Následující obrázek (Obr. 2) zobrazuje hierarchicky uspořádanou strukturu národních zájmů ČR. V čele této struktury jsou životní zájmy, na další úrovni se nacházejí strategické zájmy a na posledním místě jsou další významné zájmy.

Obr. 2. Členění národních zájmů [9]

1.9 Strategické zájmy

Pojem strategické zájmy je odvozený, a používá se především v oblasti politologie a mezinárodních vztazích. V souvislosti s politologií a mezinárodními vztahy znamená strategický zájem v určitém časovém intervalu trvalé zaměření státu, které vzniklo na pozadí jeho vnitropolitické a zahraničněpolitické situace. Zájem je strategický tehdy, je-li jeho dosažení nutné pro celkový úspěch konkrétní prováděné politiky. Strategické zájmy existují v souvislosti s různými politikami – bezpečnostní, zemědělská, zahraniční, atd. V kontextu

bezpečnostní politiky se strategické zájmy stávají zájmy, u kterých úspěšná obhajoba vytváří podmínky pro dosažení stanovených cílů bezpečnostní politiky. Mezi strategické zájmy státu patří jeho svrchovanost a územní celistvost, ekonomické zájmy, zachování jeho základních funkcí. [7]

Příkladem strategického zájmu veřejnosti může být v současné době bezpečí, finanční zajištění apod. Člověk, který nebude mít dostatečné finanční prostředky na obživu sebe či své rodiny, může spadnout do oblasti kriminality.

Každý člověk samostatně má svůj strategický zájem jinak specifický. Pro někoho může být prioritním strategickým zájmem založit rodinu nebo třeba postavit rodinný dům do svých třiceti let. Pro studenta vysoké školy může být strategický zájem vystudovat s akademickým titulem inženýr do dvaceti sedmi let. Strategické zájmy jsou u jednotlivých lidí odlišné díky jejich životním prioritám, zájmům, zkušenostem, ambicím apod.

V této kapitole byl čtenář uveden do problematiky a seznámen se základními pojmy vztahujícími se k bezpečnosti, včetně lidské bezpečnosti, která byla rozebrána v sedmi dimenzích. Na závěr kapitoly byly popsány pojmy jako bezpečnost státu, životní zájmy, včetně členění národních zájmů. Jako poslední byl popsán pojem strategické zájmy, kde byl uveden příklad strategického zájmu veřejnosti i jedince.

2 NÁSILÍ V SOUVISLOSTECH

Druhá kapitola se zabývá problematikou násilí, která se může dennodenně dotýkat pracovníků PKB. Jsou zde vysvětleny pojmy jako násilná kriminalita a násilí, agrese a kriminální agrese, pomocí grafů je znázorněna a následně rozebrána kriminalita v ČR v letech 1988 až 2012. Dále je stručně objasněn pojem sebeobrana, včetně pár zásad sebeobrany a v poslední části této kapitoly jsou nastíněny obavy z trestního postihu.

2.1 Násilná kriminalita a násilí

Mezi nejzávažnější druhy kriminality bezpochyby patří násilná kriminalita. Závažnost násilné kriminality spočívá hlavně v tom, že potenciální pachatelé útočí na život, zdraví a majetek člověka, tedy jeho základní hodnoty. Dále mohou útočit na lidskou důstojnost, svobodu rozhodování (vydírání, loupež) nebo svobodu rozhodování o intimním životě (sexuální násilné trestné činy). [10]

Úroveň násilné kriminality se často považuje za ukazatele míry úspěšnosti společnosti a státu v kontrole kriminality. Vysoká přítomnost násilné kriminality právem vzbuzuje u občanů pocit strachu, nejistoty a obav. K umocnění tohoto stavu značnou mírou přispívají i média, která soustředí velkou pozornost násilným a sexuálně motivovaným případům násilné kriminality. A díky takovým případům kriminality se lidé ubírají k posuzování schopností bezpečnostních složek a jejich možnostem zamezit násilným činům. [11]

Neodborník většinou chápe pojem „násilná kriminalita“ velmi široce a často s ním mylně přiřazuje vandalismus, krádeže vloupáním a zhářství. V odborné rovině je pojetí násilné kriminality omezeno na útok proti psychické nebo fyzické integritě člověka ve smyslu pohrůžky násilí vůči dané osobě. Motivem tohoto násilí může být nepřátelství (vražda ze msty, ublížení na zdraví), případně slouží k dalšímu účelu, je instrumentální (např. loupež, vražda na objednávku – jedná se tedy o násilí se zbraní). [11]

Z pohledu zkoumání struktury kriminality je tento pojem často používán nejednotně. Rozdíly v koncepci se projevují v míře zahrnování násilí, které je směřováno proti osobě (zdraví a životu osoby) i proti majetku. Druhý rozdíl je v tom, jestli mezi násilnou kriminalitu řadit i projevy verbální a psychické, či jen fyzické. [11]

„Násilná trestná činnost je taková trestná činnost, jejíž významnou charakteristikou je fyzické poškození či usmrcení konkrétní osoby (osob), eventuálně přítomnost záměru takový následek způsobit (pokus).“ [12, str. 455]

Pojem „násilí“ není v českém trestním zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů) nijak legálně definován, jen § 119 trestní zákoník doplňuje trestné činy (dále jen TČ) spáchané násilím o činy, při kterých byla oběť pachatelem uvedena do stavu bezbrannosti za pomoci lsti nebo obdobným způsobem (např. při TČ znásilnění). [11]

2.2 Agrese, kriminální agrese

Z psychologického pohledu můžeme agresi chápat jako destruktivní vystupování, které směřuje ke slovnímu (urážka), fyzickému či symbolickému (gesto) útoku na jinou osobu. Je možné ji označit jako úmyslné chování se záměrem ublížit jiné osobě. Agrese je pojata formou násilí, které je cílem jednání, např. ublížení na zdraví z pomsty a nezahrnuje instrumentální násilí (získat majetkový prospěch za použití násilí.) [11]

Mezi nenásilné podoby agrese můžeme řadit např. agresi verbální. Nejenom destruktivní chování se považuje za agresi, patří sem i konstruktivní chování, kdy pachatel překonává překážky, které mu stojí v cestě při dosažení cíle. [12]

Překonání překážky za pomoci agresivity (v případě, že nedojde k trestněprávnímu jednání) není destruktivním jednáním, i když jde o projev přirozené agrese. Z čehož vyplývá, že agrese je podle tohoto chápání přirozeným fyziologickým jevem a závěrem vždy nemusí být násilné jednání. Tudiž v pozitivním směru je agrese vnímána jako sebeobrana, obrana slabšího nebo bezbranného. [11]

„Naproti tomu některé projevy agresivity jsou nepřijatelné a dojdou-li určité intenzity, trestní právo je postihuje. Takové projevy agresivity kriminologie označuje jako tzv. kriminální agresi. Kriminální agrese je tedy chování subjektu, který ohrožuje nebo porušuje zájmy chráněné trestním právem, při němž subjekt užívá fyzické síly nebo hrozby fyzickou silou, často s cílem poškodit nebo destruovat objekt činnosti.“ [11, str. 19]

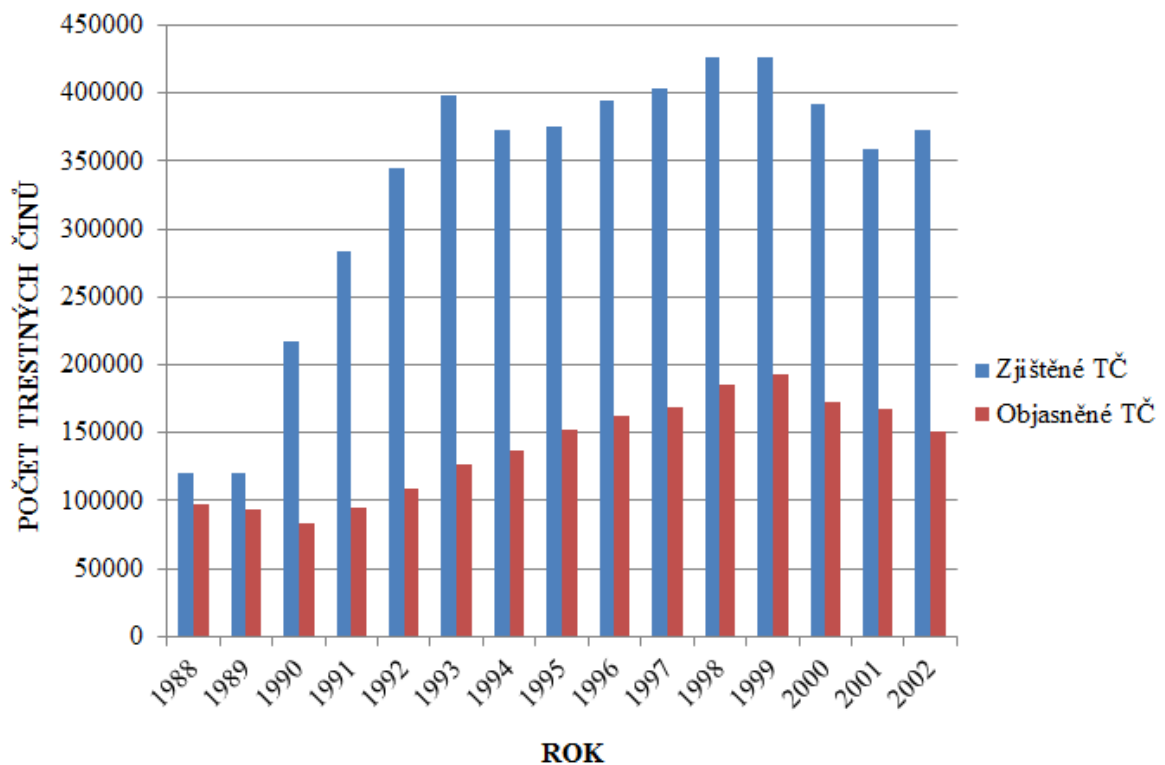
2.3 Kriminalita v České republice od roku 1988 do roku 2002

Statistické ukazatele vývoje kriminality zde slouží jen jako orientační ukazatel vzrůstajícího a později vyrovnaného trendu. Tato statistika neposkytuje soudobé hodnoty a informace.

„Podíváme-li se na konkrétní statistické ukazatele vývoje kriminality, je třeba konstatovat, že kriminalita v porevoluční době devadesátých let minulého století neustále vzrůstala a uspokojivý stav jejího objasňování, či snad jen její regulace, zde není doposud.“ [13, str. 266]

Za rok 1988 bylo na našem území evidováno 119 675 trestných činů a za rok 1998 až 425 930 TČ. Během těchto let byl nárůst tedy více než 350%, což je opravdu enormní. K dalšímu zvýšení počtu TČ došlo v roce 1999, kdy bylo zjištěno 426 626 TČ. Jedná se o nejvyšší roční hranici zjištěných TČ až do roku 2012, po který se budu zabývat v nadcházející kapitole. V roce 2000 bylo v ČR evidováno celkem 391 469 TČ, v roce 2001 to bylo 358 577 TČ a za rok 2002 celkem 372 341 TČ. [13]

Zjištěné a objasněné trestné činnosti v ČR za rok 1988 až 2002 a přehled vývoje kriminality jsou chronologicky znázorněny na následujícím grafu (Graf 1).

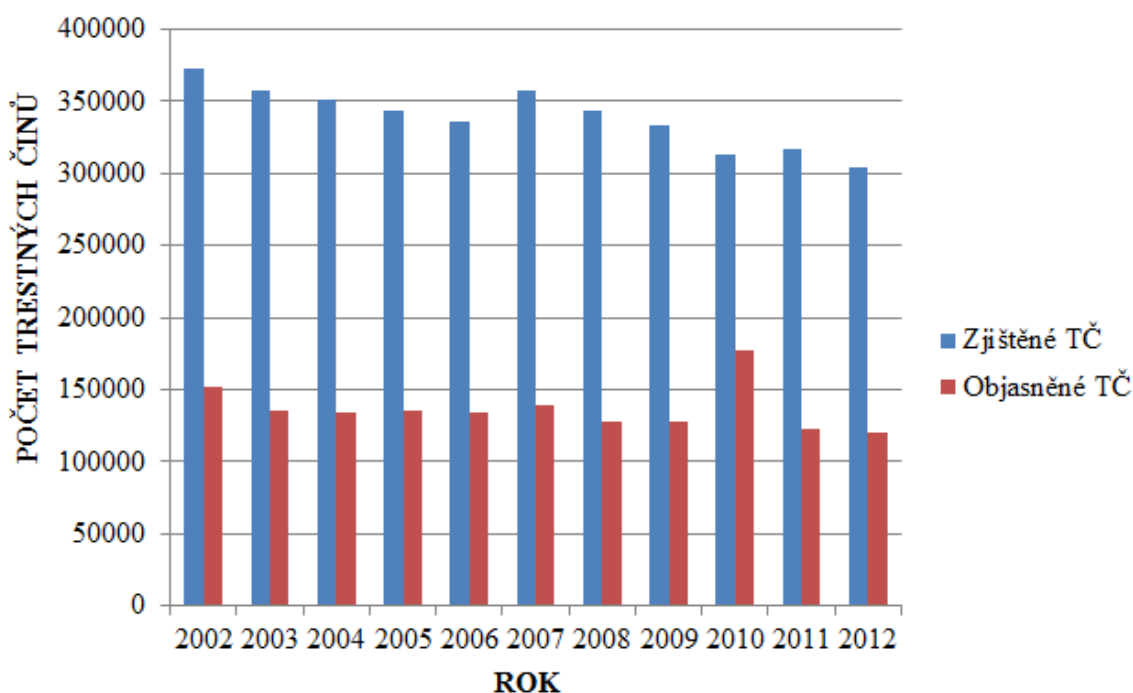
Graf 1. Trestné činy v ČR od roku 1889 do roku 2002 [13]

Z grafu (Graf 1) tedy vyplývá, že objasněnost celkové evidované kriminality se v letech 1988 až 2002 pohybuje mezi 31,40% – 81,11%. K nejnižší procentuální hodnotě přispěl rok 1992, kdy bylo registrováno celkem 345 140 TČ, z nichž bylo objasněno 108 380 TČ, což činí objasněnost 31,40% za daný rok. Nejlepší úspěšnost objasněnosti TČ nastala v roce 1988, kdy bylo z celkových 119 675 TČ objasněno 97 064 TČ, tedy 81,11%. Od roku 1990 se počet objasněných TČ každý rokem výrazně zvyšuje, pokles nastává až po roce 1999, který byl nejsilnější jak na počet objasněných TČ, tak na počet zjištěných TČ. Za období od roku 1988 do roku 1998 (tedy za 10 let) vzrostl počet zjištěných TČ více než tři a půlkrát. Úspěšnost objasněných TČ za stejné období vzrostla bezmála dvakrát.

2.4 Kriminalita v České republice od roku 2002 do roku 2012

Díky zpracovaným údajům policejní statistiky můžeme vidět, že stav násilné kriminality je relativně stabilní, v letech 2002 až 2012 se pohybuje kolem 20 000 TČ ročně. Jak již bylo poznamenáno dříve, dynamiku a stav násilné kriminality můžeme považovat za ukazatele míry úspěšnosti státu v kontrole kriminality, jelikož občané se obávají násilných TČ patřících mezi nejzávažnější kriminalitu. [11]

Podrobnosti vývoje kriminality a objasňování v ČR v letech 2002 až 2012 vidíme na grafu (Graf 2).

Graf 2. Trestné činy v ČR od roku 2002 do roku 2012 [11]

Z výše uvedeného grafu (Graf 2) byla tedy zjištěna objasněnost celkové registrované kriminality za léta 2002 až 2012, která se pohybuje v rozmezí 37,20% – 56,70%. V roce 2010 bylo objasněno 56,70% TČ z celkových zaznamenaných 313 387 TČ. Kdežto za rok 2008 bylo z celkových 343 799 TČ objasněno „pouze“ 127 906 TČ, tedy 37,20%. Během těchto let se úroveň efektivnosti objasnění TČ výrazně zlepšuje, nicméně nadcházející roky klesá zpět k nejnižší procentuální hodnotě. V letech 2003 až 2006 se počet objasněných TČ pohybuje v poměrně stejné výši, v průměru je to 134 750 TČ za jeden rok. Od roku 2002 do roku 2012 se celkový počet zjištěných TČ postupně snížil až o téměř 68 000 TČ. Stejně tak nastal mírný pokles objasněnosti TČ v tomto období, pouze s výjimkou v roce 2010, kdy počet výrazně vzrostl na 177 685 objasněných TČ. Česká republika skončila na 6. místě v průzkumu nejbezpečnějších zemí, nazvaný Světový index míru (Global Peace Index).

2.5 Sebeobrana

Hlavním cílem sebeobrany je chránit sebe, své blízké a ty, co se bránit nemohou před protiprávním jednáním jiného člověk nebo lidí. Vzhledem k sebeobraně nemusíme bránit jen sami sebe a své zájmy (život, zdraví, svobodu, majetek, čest), ale můžeme bránit i cizího člověka. Na rozdíl od profesní obrany, která je prováděna především pro peníze, je sebeobrana prováděna ze snahy někomu pomoci, udělat dobrý skutek, ochránit čest a další. Sebeobrana může být prováděna aktivně beze zbraně (např. údery, kopy, páky), či se zbraní (pistole, nůž) a pasivně (útěk, přivolání policie). [14]

Mezi zásady sebeobrany patří např. to, že:

- obránce se může bránit účinnější zbraní, než útočník,
- obránce se může bránit zbraní proti neozbrojenému útočníkovi,
- obránce nemá povinnost čekat na první úder útočníka,
- stejně tak nemá povinnost snést první ránu,
- paniku, rozrušení, nemožnost rychlého vyhodnocení situace s patřičnou přesností – to vše právo respektuje. [15]

Existují i určitá omezení, kdy nutnou obranu ve výše zmíněném smyslu může obránce použít v případě, že útok hrozí či trvá (např. útočník vnikl do domu obránce). V případě, že útočník upustil všechny ukradené věci, je mimo obránčovo soukromé území a vzdaluje

se pryč, smí jej obránce pouze zadržet. Oproti odrážení útoku musí zadržení probíhat více v „rukavičkách“ - útočníka je možné povalit na zem a zalehnout, čímž jej po určitou dobu může omezit v pohybu. Případně může obránce omezit útočníka tím, že jej zamkne v místnosti. Ale na druhou stranu může obránce způsobit škodu takovou, která může být maximálně shodná se škodou, kterou způsobil útočník a je kvůli této škodě zadržován. [15]

2.6 Obavy z trestního postihu

V souladu s trestním zákoníkem č. 40/2009 Sb., dle § 29 nutná obrana řeší pracovník PKB situaci profesní obrany. Je dovolena účinnější a silnější obrana, oproti provedenému útoku. Vyplyvá to z dikce „*nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku*“. Jedná se tedy o povolenou a potřebnou nepřiměřenost, nikoli o žádnou přiměřenost. I když je tato formulace paragrafu výstižná, objevují se nesprávné výklady ze strany soudců, státních zástupců a vyšetřovatelů (např. učí se bojový sport proto, aby mohl někomu ublížit). Díky této právní úpravě není obránci umožněna dostatečná ochrana a právní jistota. Obránce často podstupuje presumpci viny, jeho počínání je jasně prokázáno, kromě toho jej sám přiznává, neboť je přesvědčen o správnosti svého jednání. Obvykle se to považuje za dostačující důvod k jeho obvinění, případně až odsouzení. Strana obhajoby má za úkol dokázat, že šlo o nutnou obranu. Soudci nebo státnímu zástupci se může obrana jevit jako zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Na uvážení těchto dvou lidí dále závisí, zdali budou nebo nebudou obranu považovat za zcela zjevně nepřiměřenou, bez ohledu na důležitost důkazů, nejednoznačnost pojmu. Soudce má právo volně nakládat s důkazy, určuje, který důkaz je důležitější. Soudce má mj. svůj vlastní právní názor, se kterým se mu nedá hýbat (Příklad z praxe: Za stejný čin by člověk nemusel být vůbec obviněn nebo u jiného soudu by mohl být potrestán. I když dělal vše podle zákona.). Obránce musí předběžně počítat s tím, že v případě obrany riskuje možnou osobní, společenskou a ekonomickou újmu. [16]

Tato část diplomové práce byla zaměřena na násilí v souvislosti s danou problematikou. Byly zde charakterizovány pojmy násilná kriminalita, násilí, agrese a kriminální agrese. Podkapitoly 2.3 Kriminalita v České republice od roku 1988 do roku 2002 a 2.4 Kriminalita v České republice od roku 2002 do roku 2012 jsou doplněny o grafy, které chronologicky zobrazují zjištěné a objasněné trestné činnosti v daných letech. Tyto grafy jsou dále rozebrány a jsou z nich vyvozeny procentuální závěry (např. objasněnost celkové registro-

vané kriminality za léta 2002 až 2012 je v rozmezí 37,20% – 56,70%). V závěru jsou kapitoly, které krátce seznamují se sebeobranou a obavami z trestního postihu.

3 SPECIFIKACE VYBRANÝCH PROFESÍ PKB

V této kapitole budou rozebrány profese jako strážný, detektiv v obchodním domě, osobní strážce, osádka přepravního vozidla a soukromý kurýr. Uvedené profese patří mezi nejčastěji zastoupené profese v bezpečnostních agenturách a jsou v současnosti stále rozvíjeny. V jednotlivých částech jsou objasněny jejich funkce, hlavní podstata, úkoly, povinnosti, jsou uvedeny příklady potenciálních pachatelů, případně použití palné zbraně.

3.1 Strážný

S profesí strážného se můžeme setkat v mnoha typech zařízení, ve kterých je prováděna ostraha majetku.

Obr. 3. Strážný [17]

Pracovník soukromé bezpečnostní služby (dále jen SBS) při strážní službě obvykle plní úkoly ochrany majetku proti krádežím, vloupáním a vandalismu, ochrany veřejného pořá-

ku, spolupracuje při vzniklých mimořádných událostech, např. požáry, výbuchy, průmyslové havárie. [18]

Povinnosti této profese jsou např.:

- kontrola a dohled nad majetkem ve střeženém objektu,
- znemožnit útočnickům rozkrádání majetku zákazníka,
- kontrola a dohled, aby nedocházelo k okrádání zákazníků v obchodech, pacientů v nemocnicích, hostů v restauračních zařízeních,
- strážný činí opatření k zjištění, že dochází ke krádeži a činí opatření k zajištění podezřelého, který jedná protiprávně, a následně jej předá policii,
- dohled nad veřejným pořádkem střežených prostor, výkon opatření proti výtržnostem a vandalismu,
- kontrola dodržování režimových opatření vjezdu a výjezdu vozidel, vstupu a pohybu osob,
- dle instrukcí a pokynů provádí pochůzkovou a kontrolní činnost v daném střeženém objektu,
- použití detekčních a obranných prostředků – palné zbraně, bezdrátová osobní radiostanice, služební mobilní telefon, ruční detektory kovů, neprůstřelná vesta, halogenová osobní svítidla, teleskopický obušek, digitální fotoaparát, pracovní pes,
- vede potřebnou evidenci, dokumentaci o průběhu jeho služby, záznamy o provedených úkonech. [19]

Během plnění svých povinností je vystaven řadě hrozeb, proto je ve většině případů vhodné, aby na svou obranu byl vybaven palnou zbraní (např. osobní strážce, člen osádky přepravního vozidla, soukromý kurýr). U hlídání objektů s menší důležitostí nemají pracovníci palné zbraně z důvodu menší hrozby a taky z důvodu snižování nákladů agentury, která poskytuje tyto služby. Ostraha objektů s vyšší hodnotou a důležitostí je prováděna strážnými s palnými zbraněmi. [20]

Je-li objekt napaden, strážný může s využitím palné zbraně zastrašit útočníka a případně jej odradit od jeho úmyslů nebo jej zadržet. V případě strážného bez palné zbraně nejsou hrozby na jeho osobu nijak sníženy. Útočník nebude ihned odrazen palnou zbraní a může strážného napadnout jinou zbraní, např. bodnou.

Potenciální pachatelé se pokoušejí:

- vniknout do střeženého objektu,
- odcizit majetek, osobní předměty pracovníků/návštěvníků v objektu,
- poškodit zařízení nacházející se v objektu,
- působit násilí na pracovníkovi SBS,
- přepadnout strážného objektu. [20]

Z tohoto krátkého výčtu pokusů od potenciálních pachatelů, je tedy zřejmé, že profesi strážného hrozí převážně hrozba násilí, zlodějiny, újmy na zdraví, případné riziko zdravotních problémů apod. Rizikem pro strážného je i podcenění hrozby (nebude uhýbat útokům, nebude se krýt), rozkrádání majetku z objektu, setkání se zlodějem. Dalším rizikem je, když příliš tvrdě odvrátí útok útočníka, díky čemuž mu může hrozit soudní postih.

3.2 Detektiv v obchodním domě

Specifická profese detektiva se v mnohém ztotožňuje s profesí strážného (viz výše uvedená kapitola 3.1 Strážný). Hlavním rozdílem ovšem je, že detektiv zůstává ve většině případů skryt.

Na rozdíl od některých typických profesí pro PKB mohou obyčejní lidé potkat detektiva v obchodním domě (dále jen OD) téměř vždy. Jeho hlavním úkolem je odhalovat zloděje a zároveň chránit zákazníky obchodu před jejich působením. Svou funkci může vykonávat skrytě, tedy oblečen v civilním oděvu nebo běžně – v uniformě SBS. [21]

Skrytý detektiv se pohybuje uvnitř prodejny a chová se jako běžně nakupující zákazník. Současně ale kontroluje zákazníky a zabraňuje jim (např. jejich zadržením či přivoláním Policie ČR) v krádeži zboží a majetku prodejny. [21]

Úkolem detektiva v OD je sledovat zákazníky, kteří již prošli pokladnou a pohybují se po chodbách OD. Řeší i problémy, kdy pokladní nezaúčtuje či neoddělí zboží s ochranným kódem nebo etiketou a zákazník je na to akusticky upozorněn bezpečnostním zařízením. [21]

Obr. 4. Detektiv v obchodním domě [22]

Povinnosti detektiva:

- kontrola a dohled před rozkrádáním majetku ve střeženém objektu,
- kontrola a dohled před okradáním zákazníků v OD,
- kontrola dodržování pracovní doby zaměstnanců, interních zásad, a dalších, dle přání klienta,
- kontrola a dohled na parkoviště v bezprostřední blízkosti OD, dle přání klienta. [19]

Potenciální pachatelé v OD mohou být: bezdomovci, sociálně slabší lidé, nezletilí, drobní zlodějové a drogově závislí. Tito potenciální pachatelé se ve většině případů pokouší odcizit zboží ve střeženém objektu, případně poškodit majetek. Díky těmto situacím se detektiv v OD vystavuje hrozbám spojenými se zlodějinou a násilím. Rizikem pro něj může být situace, kdy se agresivní zákazník nebo i zaměstnanec OD snaží neoprávněně vynést zboží

z OD. Stejně tak podcenění rizika dostává detektiva OD do nebezpečné pozice, kdy může být příliš tvrdě napaden agresivním zákazníkem.

3.3 Osobní strážce

Hlavní podstatou práce osobního strážce je ochrana obvykle jedné, ale v ojedinělých případech i více osob. Ochrana osobním strážcem spočívá ve skrytém, poloskrytém nebo demonstrativním poskytování ochrany dané osoby. Nejčastěji se jedná o ochranu společensky významných osob – celebrit, vládních činitelů, podnikatelů, top managementu obchodních společností a ohrožených osob (např. svědci závažné trestné činnosti). [18]

Osoby vyhledávající službu ochrany osobním strážcem tak činí proto, že se cítí být v ohrožení nebo jim hrozí skutečné nebezpečí. Tato profese je velmi náročná, neboť osobní strážce musí perfektně znát chráněnou osobu, její styky, činnosti, zájmy a zvyky, ale taky zdravotní stav, psychologický profil, rodinu, přátele, místo pobytu a pohybu. Proto je důležité, aby byl osobní strážce řádně připraven, neboť každé osobě hrozí jiné nebezpečí. [21]

Obr. 5. Bodyguarding [23]

Povinnosti osobního strážce:

- předcházení útokům na chráněnou osobu, případně rychle reagovat na útok,
- rychlé přemístění chráněné osoby ze zóny útoku do bezpečí,
- dodržování správného postupu, případně vytváření ochranné formace, která sníží šance možného útoku,
- zajištění vhodných tras a opatření během rychlého a bezpečného přesunu,
- zabezpečení okolí chráněné osoby – kontakt s prověřenými osobami,
- včasné zjišťování a eliminování potenciálního nebezpečí v místě, kde se chráněná osoba bude pohybovat,
- získávání informací o osobách, které mohou nebo již ohrožují chráněnou osobu,
- odhalování osob, které se snaží proniknout do systému obrany, režimu nebo získat informace o dané osobě. [19]

Osobní strážce používá palnou zbraň hlavně v případě napadení klienta nebo jeho samotného. Je tedy zapotřebí kvalitního výcviku a dostatečných zkušeností bodyguarda, který musí vyhodnotit mnoho faktorů a správně postupovat. K tomu může dopomoci taktické cvičení a nácvik řešení situací, jež mohou nastat, psychologické školení, manipulace se zbraní, ale hlavně zkušenosti a praxe. [20]

Mezi potenciální pachatele můžeme řadit: fanatické fandky (převážně u celebrit), duševně nemocné osoby, mstitele, nespokojené zaměstnance, osoby s kriminální minulostí a útočníky pro zisk nebo rukojmí.

„Práce osobního strážce je prezentována v médiích obvykle zkresleným způsobem s důrazem na dobrodružství, akčnost a na obětování svého života pro klienta. Typickým znakem této práce je však čekání, trvalé soustředění, rutinní a únavná činnost. Ačkoliv je každý osobní strážce připraven vstoupit mezi hrozbu a klienta, priority jsou dány tak, že musí přežít osobní strážce a musí přežít klient. Jde o trvalé hledání rovnováhy mezi nimi, přičemž se osobní strážce ze všech sil snaží klienta ochránit a na druhé straně se snaží zůstat nezraněn.“ [24, str. 227]

3.4 Osádka přepravního vozidla

Úkolem osádky přepravního vozidla je provést přepravu peněz a cenností (dále jen PPC). Osádka je složena ze dvou až šesti členů přepravního týmu - velitele posádky, ochránce, řidiče a kurýra. Každý z těchto členů má svou hlavní funkci: nadřízený všech členů osádky je velitel, ochránce chrání kurýra a další doprovázené osoby, řidič řídí přepravní vozidlo a kurýr přepravuje zásilku. U přepravy větší hotovosti nebo cenností větší hodnoty pracuje osádka ve skupině o více členech. [25]

Obr. 6. Osádka přepravního vozidla [26]

Pojišťovací podmínky PPC jsou podle kategorie přepravovaných částek různé:

- Varianta A - hodnota do 100 000 Kč: zásilka je vždy uložena v uzavřeném kufříku nebo kabelce. Zaměstnanec bezpečnostní agentury zabezpečující převoz má smloubovaný prostředek.
- Varianta B – hodnota nad 100 000 Kč do 500 000 Kč: zásilka je vždy uložena v uzavřeném kufříku nebo kabelce. Převoz je prováděn dvěma zaměstnanci bezpečnostní agentury, kdy jeden z nich musí mít obranný prostředek (např. krátkou kulovou zbraň) či smloubovaný prostředek.

- Varianta C – hodnota nad 500 000 Kč do 2 000 000 Kč: zásilka je uložena v bezpečnostním zavazadle či přepravním kontejneru, který je doplněn o zařízení proti neoprávněnému otevření. Převoz provádí dva zaměstnanci bezpečnostní agentury v automobilu s uzavřenou karoserií. Tito zaměstnanci jsou vybaveni obrannými prostředky a slzotvorným prostředkem (nebo elektrickým paralyzérem).
- Varianta D – hodnota nad 2 000 000 Kč: zásilka je rozložena na více částí, které jsou přepravovány samostatně (hodnota každé části je maximálně 2 000 000 Kč). [25]

Velitel přepravy má za hlavní povinnost kontrolu ostatních členů osádky, včetně jejich připravenosti, výstroje a vybavení. Dále řídí činnost týmu, vydává rozhodnutí, komunikuje s dispečinkem, konzultuje nastalé situace. Ze závažných důvodů může změnit plán přepravy nebo úplně zrušit PPC v případě výskytu závažných bezpečnostních hrozeb. [25]

Za provozuschopnost nese hlavní zodpovědnost řidič automobilu. Ten je rovněž povinen znát dopravní předpisy, trasu a její nejbližší okolí (nemocnice, policejní stanice apod.), jednosměrné ulice, dopravní situaci v průběhu PPC. Stejně tak by měl dokonale ovládat vozidlo, a to i za extrémních podmínek, jako je náledí, prudký liják, hustá mlha. Po celou dobu PPC musí řidič dbát zvýšené pozornosti. [25]

Hlavní povinností kurýra je zajištění bezpečnosti přepravované zásilky, jelikož zodpovídá za její převzetí a odevzdání. Kurýr musí přepravovanou zásilku nosit ve své slabší ruce, silnější ruku (např. pravák pravou) musí nechat volnou pro případnou obranu. Do vozu nastupuje vždy jako první, jelikož nese důležitou zásilku vysoké hodnoty. [25]

Povinností ochránce je zajištění bezpečnosti kurýra při pěším přesunu a při přesunu automobilem. Zajišťuje bezpečnost kurýrovi, včetně zásilky, kterou přenáší či převáží. Ochránce musí vždy věnovat pozornost okolním osobám, jejich chování, gestům, předmětům, které vyčnívají pod bundou apod. Je důležité, aby měl ochránce vždy připravený scénář, pro případ, že dojde k přepadení nebo ohrožení během přesunu zásilky. Proto je nezbytné, aby byl vždy 100% soustředěný, díky tomu výrazně omezí úspěch přepadení PPC. [25]

Při přepravě peněžních hotovostí hrozí riziko prozrazení, proto je důležité, aby bylo vyžadováno a hlavně zajištěno úplné utajení přepravy. Je důležité, aby v rámci organizace byl stanoven daný okruh osob, které budou mít přístup k veškerým informacím o samotné přepravě. Hlavní a nejzákladnější informací k utajení je čas a místo konání PPC (z bodu A do bodu B), včetně úplné trasy převozu. Pokud dojde ke ztrátě těchto utajovaných infor-

mací, může osádka přepravního vozidla čelit hrozbě promyšleného přepadení, bez šance jakkoli uniknout. [25]

Bezpečnost celé osádky přepravního vozidla mohou ohrozit nebezpeční pachatelé, kteří mají značné zkušenosti v páchání trestné činnosti, a pokouší se o velkou loupež. Stejně jako v případě osobního strážce (viz kapitola 3.3 Osobní strážce) se celá osádka stává živým terčem a nasazuje tak svůj život během PPC, jen s tím rozdílem, že zde hrozí ještě větší hrozby, neboť pachatelé mohou získat obvykle vysokou finanční hodnotu.

3.5 Soukromý kurýr

Soukromý kurýr plní činnost a přebírá odpovědnost na základě smluvního vztahu. Při přepravě je ozbrojen k ochraně zásilky. [27]

Obr. 7. Soukromý kurýr [28]

Jedná se o převážně samostatně pracující soukromou osobu, která poskytuje kurýrní služby, zároveň využívá současných nedostatků v PKB (např. označení obrněných vozidel, viz poslední odstavec této kapitoly). Což mu umožňuje nabízet služby, které mohou zaručit

bezpečí přepravovaných cenin. Obvykle přepravuje dokumenty, léky, informační média a zvířata, jen mimořádně lidi, finanční hotovost a cennosti na místo určení. [27]

Činnosti soukromého kurýra předchází pečlivá příprava na každý úkol, věnování velké pozornosti plánování a detailům. Proto je vhodné, aby byl náležitě vybaven, vyškolen, měl výcvik v obranné jízdě, profesní obraně a v používání palné zbraně. I přes to všechno by měl mít schopnost vyhnout se problémům za účelem snížení rizik. [27]

Hlavním nedostatkem při PPC je označení (obrněných) vozidel, neboť na první pohled je jasné o jaký typ zásilky jde. Už při malém průzkumu může potenciální pachatel vysledovat trasu přepravy a počet členů osádky přepravního vozidla. V tomto směru má velkou výhodu soukromý kurýr, jelikož ve většině případů se chová velmi nenápadně a za použití vhodného automobilu a oblečení zapadne do prostředí, v němž přepravuje zásilku. Potenciální pachatelé mohou pocházet ze širokého spektra jednotlivců i skupin, které páchají cílenou trestnou činností. [21]

Třetí kapitola byla zaměřena na konkrétní profese PKB – strážný, detektiv v obchodním domě, osobní strážce, osádka přepravního vozidla, soukromý kurýr. U každé této profese byly uvedeny hlavní úkoly a povinnosti, příklady potenciálních pachatelů, kteří je mohou ohrožovat, včetně možných rizik. Všechny podkapitoly jsou doplněny o obrázek pro znázornění dané profese.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA HROZEB A RIZIK VYBRANÝCH PROFESÍ PKB

Kapitola se zabývá analýzou čtyř vybraných profesí pracovníků PKB, které mohou být velmi často fyzicky napadeny. Čtenářům poslouží vybrané hrozby a rizika jako představa, do jakých nebezpečných situací se pracovníci PKB mohou dostat. Výběr níže uvedených hrozeb a rizik probíhal dle kritéria četnosti setkání pracovníků PKB s běžnými občany. U jednotlivých profesí jsou popsány hrozby a útoky, které jim mohou běžně hrozit.

4.1 Pracovník SBS na fotbalovém utkání

V současné době jsou v podstatě na denním pořádku výtržnosti fanoušků během fotbalového utkání. Proto není divu, že se majitelé fotbalových stadionů snaží o jejich co nejlepší zabezpečení a to s pomocí soukromé bezpečnostní agentury, případně v součinnosti s Policií ČR. Díky tomu se pracovníci SBS vyskytují v situacích, ve kterých čelí útokům, zabraňují výtržnictví a chrání cizí zájmy. Je tedy důležité, aby pracovník SBS byl ostražitý, bdělý a uměl se rychle rozhodovat.

Obr. 8. Řádění výtržníků [Zdroj: vlastní]

Na fotbalovém utkání je chování výtržníků charakteristické zejména agresivitou a násilím. To probíhá většinou ve skupině lidí, neboť jim zaručuje částečnou anonymitu a dodává pocit síly a zároveň bezpečí v davu. Tyto skupiny velmi často zaměřují své útoky na pracovníky SBS nebo Policii ČR. Není tak časté, aby na stadionu vznikaly rvačky mezi dvěma skupinami zneprátelených fanoušků, protože sektory pro hosty a domácí fanoušky jsou obvykle co nejdál od sebe. Velkou roli má i zamezení volného pohybu na stadionu za pomoci plotů a pracovníků SBS, kteří hlídají sektory fanoušků.

Obr. 9. Útok výtržníka [29]

Nejčastější způsoby ne tak nebezpečného výtržnictví na stadionech jsou např. urážky soupeřových hráčů, vulgární skandování, rasistické nadávky hráčů tmavé pleti, pálení soupeřových vlajek, symbolů, pokřikování nadávek na pracovníky SBS a Policii ČR či házení kelímků s pivem na jejich osobu. Všechny tyto projevy mají jediný účel, vyprovokovat rvačku. Mezi závažnější způsoby výtržnictví patří ničení stadionu – vytrhávání a následné házení sedaček po členech SBS a pořadatelích, demolování plotů, toalet, dveří a jiného vybavení fotbalového stadionu. V těchto případech nastupuje SBS, aby zamezila podobnému demolování soukromého majetku.

Obr. 10. Zničená tribuna po fotbalovém utkání [29]

Pracovníci SBS čelí různým způsobům útoků ze strany výtržníků, kteří útočí převážně ve skupinách. K útokům jsou schopni použít i zbraně propašované přes osobní prohlídku u vstupu, např. malé i velké nože, obranné spreje, různé druhy obušků, ocelové boxery, apod. Tyto zbraně doplňují kopy, údery pěstmi a improvizovanými zbraněmi (např. ze zničeného majetku fotbalového stadionu). Použití nožů a ocelových boxerů je velmi nebezpečné, neboť útočník může pracovníkovi SBS způsobit velmi vážná zranění.

Další nebezpečí pro pracovníky SBS představuje pyrotechnika, kterou výtržníci rovněž propašovali na stadion. Jedná se o různé druhy pyrotechniky, která způsobuje světelné i akustické efekty, např. dýmovnice, vojenské světlice a další. Výtržníci používají dýmovnice hlavně za účelem vyvolání chaosu a maskování výtržnictví. Pracovník SBS tak přesně nevidí, co se v zakouřeném prostoru děje. Petardy jsou házeny výtržníky na členy SBS i z důvodu snížení jeho koncentrace na odvrácení útoku. Díky vojenským světlicím s termitovou náplní (hořící vysokou teplotou 2000 až 3000 °C) hrozí pracovníkům SBS popáleniny.

Někteří výtržníci nosí těžké okované boty s ocelovou špicí, které mohou mít v plánu použít během útoku na členy SBS. Díky ocelové špicí má zásah drtivé účinky. Už jen samotný

zásah kopy je pro oběť velmi bolestivý. Tím pádem je pro pracovníka velmi nebezpečné dostat zásah takovouto botou např. do kolena či holeně. A navíc si někteří jedinci upevňují žiletky na boty, aby protivníkovi kůži navíc rozřízli. Během útoku používají i pevné opasky s ocelovou sponou. Při rvačce beze zbraně útočí na pracovníky SBS pěstmi a přímými kopy. Ve většině případů jsou takové útoky špatně provedené po technické stránce, tím pádem má šanci správně reagovat i pracovník SBS s krátkým výcvikem.

Jedním z častých útoků je házení sedaček a dalšího vybavení stadionu na pracovníky SBS. I když plastové sedačky nejsou moc těžké, mají ostré hrany, které mohou ublížit. Při intenzivnějším házení těchto sedaček je pro pracovníky SBS důležité kontrolovat kam dopadají, současně reagovat na pěstní útoky od výtržníků a stát pevně na nohou. Protože pád na zem by v takové situaci mohl znamenat prolomení bariéry výtržníků.

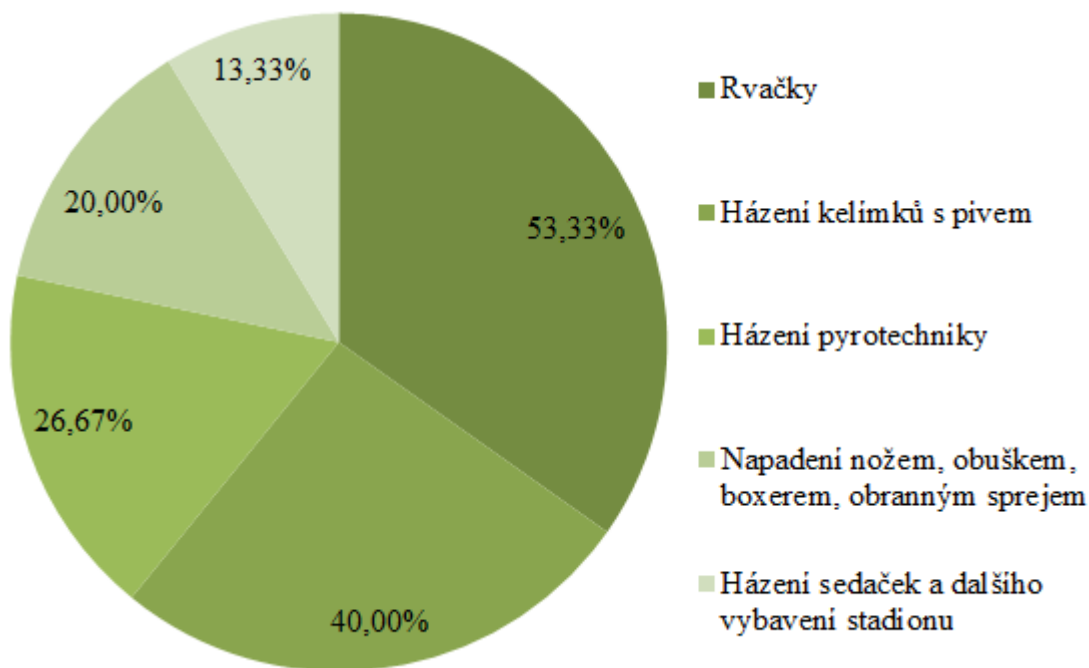
Pracovník SBS musí čelit i útokům v početní převaze, kdy může být poměr výtržníků a pracovníků SBS i více než 7:1. Navíc se výtržníci snaží člena SBS natlačit do kouta, kde jej obklíčí. Ve rvačkách vznikají velké tlačence, kde má početní převaha hodně navrch, proto je zapotřebí trénovaných lidí s obrannými prostředky a ochranným vybavením.

Obr. 11. Výtržník házející sedačku [29]

Na základě statistických údajů poskytnutých fotbalovým klubem SK Slavia Praha byl zpracován následující graf (Graf 3). Statistické údaje jsou zpracovány za fotbalovou sezo-

nu 2015/2016 a to ze zápasů, které se hrály na domácím stadionu (Eden Aréna) s kapacitou 20 232 sedících diváků. Počet fotbalových zápasů za sezonu 2015/2016 na domácím stadionu je celkem patnáct. Během těchto zápasů fotbalový klub zaznamenal celkem dvacet tři případů nejčastějších konfliktů, které jsou procentuálně zobrazeny v grafu (Graf 3). Nejčastější konflikty se odehrály během zápasů s fotbalovým týmem Liberce, Mladé Boleslavi, Sparty, Bohemians 1905, Zbrojovky Brno, Ostravy a Plzně.

Graf 3. Nejčastější konflikty za fotbalovou sezonu 2015/2016 [Zdroj: vlastní]

Díky statistickým údajům bylo zjištěno, že nejčastějším konfliktem během patnácti zápasů na domácím stadionu byly rvačky, které získaly až 53,33%. Těchto případů bylo zaznamenáno celkem osm.

Druhým nejčastějším případem je házení kelímků s pivem (s rovnými čtyřiceti procenty), které sice pracovníka SBS tolik neohrožuje na zdraví, jako předchozí rvačky, ale vyskytuje se poměrně často.

Házení pyrotechniky za danou fotbalovou sezonu nastalo celkem čtyřikrát, což činí 26,27% ze všech případů nejčastějších konfliktů, a v grafu (Graf 3) je tak na třetím místě.

Na čtvrtém místě je napadení nožem, obuškem, boxerem, obranným sprejem, které má rovných 20%. Toto napadení je způsobeno hlavně díky vzniklým rvačkám.

Poslední místo nejčastějších konfliktů za fotbalovou sezonu 2015/2016 získalo házení sedaček a dalšího vybavení stadionu s 13,33%. Tento případ nastal celkem dvakrát z celkových patnácti zápasů odehraných na stadionu Eden Aréna.

Tyto statistické údaje budou sloužit jako výchozí materiál pro nadcházející analýzu hrozeb a rizik pracovníka SBS na fotbalovém utkání.

4.1.1 Analýza hrozeb a rizik pracovníka SBS na fotbalovém utkání

Následující analýza hrozeb přehledně zobrazuje typy hrozeb a rizik, které obvykle hrozí pracovníkům SBS během fotbalového utkání. Bylo vybráno sedm hlavních hrozeb pocházejících především ze strany výtržníků a sedm hlavních rizik, kterým může být pracovník SBS v těchto situacích vystaven.

Tab. 1. Hlavní hrozby a rizika pracovníka SBS na fotbalovém utkání [Zdroj: vlastní]

Úroveň	Hlavní hrozby	Hlavní rizika
10	Rvačky	Riskuje už jen svou přítomností
9	Napadení nožem, obuškem, boxerem, obranným sprejem	Příliš tvrdé odvrácení útoku
7	Házení pyrotechniky, např. dýmovnic, vystřelování světlic, včetně vojenských, na pracovníky SBS	Podcenění rizika
6	Početní převaha výtržníků, vtažení pracovníka SBS do davu výtržníků	Nedostatečné odvrácení útoku
4	Házení sedaček a dalšího vybavení stadionu	Podcenění rizika
3	Házení kelímků s pivem	Nechá se vyprovokovat
2	Vulgární nadávky	Nechá se vyprovokovat

4.1.2 Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik pracovníka SBS na fotbalovém utkání

Typy hlavních hrozeb a rizik jsou sestupně seřazeny podle různé úrovně každé hrozby a rizika. Tato úroveň byla rozdělena mezi jednotlivých sedm hrozeb a rizik na základě vlastního uvážení.

Úroveň 10 je přidělena hrozbě „rvačky“, které jsou nejčastější a nejzávažnější během fotbalového utkání. A v podstatě při nich hrozí kombinace více hrozeb najednou. Na tuto hrozbu by měl být pracovník SBS primárně připraven, neboť od ní se odvíjejí i další situace (např. napadení nožem, početní převaha výtržníků). Stejnou úroveň získalo riziko „riskuje už jen svou přítomností“, se kterým pracovník SBS musí samozřejmě počítat, jelikož toto riziko do jisté míry neovlivní. Může jej ovlivnit tak, že se za každou cenu nevrhne do rvačky, při které jasně ví, že by neuspěl.

V současné době je na stadionech poměrně časté používání pyrotechniky, např. dýmovnic, proto tato hrozba dostala úroveň 7. Výtržníci házejí pyrotechniku s cílem zasáhnout pracovníka SBS, čímž mu mohou způsobit až bolestivé popáleniny s rizikem krátkodobé pracovní neschopnosti. Rizikem k této hrozbě je jeho podcenění, kdy pracovník SBS například nebude uhýbat letící pyrotechnice nebo se nebude krýt.

Úroveň 6 získala „početní převaha výtržníků“, kteří se snaží oddělit pracovníky SBS od sebe a následně jednoho člena natlačit do kouta, kde jej obklíčí a dále ohrožují na zdraví. V případě kdy se pracovník SBS dostává do početní převahy, vzniká zde riziko nedostatečného odvrácení útoku, při kterém je pracovník zraněn. Je tedy důležité, aby pracovníci SBS absolvovali výcviky, díky kterým by se takovým situacím efektivně vyhnuli.

Házení sedaček může způsobit už drobnější poranění (například oproti hrozně napadení nožem s úrovní 9), proto má tato hrozba úroveň 4. Tato úroveň byla přidělena i z důvodu, že plastové sedačky nemají takovou razanci, aby při nárazu s člověkem moc ublížily. Rovněž jsou během letu poměrně dobře viditelné, takže se jim pracovník SBS často vyhne. Ovšem na druhou stranu je zde podcenění rizika, při kterém se pracovník SBS nedostatečně kryje (řekne si, že se jedná „jen“ o plastovou sedačku) a skončí s tržnými ranami v obličeji.

Nejnižší úroveň mají hrozby jako „vulgární nadávky“ a „házení kelímků s pivem“. Tyto hrozby nepředstavují pro pracovníky SBS téměř žádné riziko na zdraví. Vulgární nadávky se mohou dotknout cti pracovníka SBS. Hlavním rizikem je tedy, že se pracovník SBS

nechá vyprovokovat. Ten by ale vůči takovým věcem měl být odolný, jelikož výtržník se jej snaží vyprovokovat ke rvačce a případně mu způsobit fyzické zranění.

Z tohoto přehledu hlavních hrozeb a rizik pro pracovníky SBS vyplývá, že nejnebezpečnější jsou pro ně rvačky, napadení nožem, obuškem, boxerem. Největším rizikem je to, že riskuje už jen svou přítomností a příliš tvrdé odvrácení útoku. Mezi nejméně nebezpečné hrozby patří házení kelímků s pivem a vulgární nadávky, kdy rizikem v obou těchto případech je, že se pracovník SBS nechá vyprovokovat. I proto by pracovník SBS na fotbalovém utkání měl ovládat techniku profesní obrany, absolvovat výcvik v zacházení s obrannými prostředky a být vybaven ochrannými prostředky.

4.2 Vyhazovač (bouncer)

Vyhazovač je osoba, která zajišťuje bezpečnost na diskotékách, v restauračních zařízeních, barech a hernách. V České republice patří mezi jedno z největších zastoupení, proto je v praktické části diplomové práce uveden na druhém místě, hned po pracovníkovi SBS na fotbalovém utkání. Řešení konfliktů s lidmi má vyhazovač na denním pořádku. Velkou roli hraje hlavně psychická způsobilost, fyzická zdatnost, čas a nakonec dobrý úsudek.

Obr. 12. Vyhazovač na diskotéce [Zdroj: vlastní]

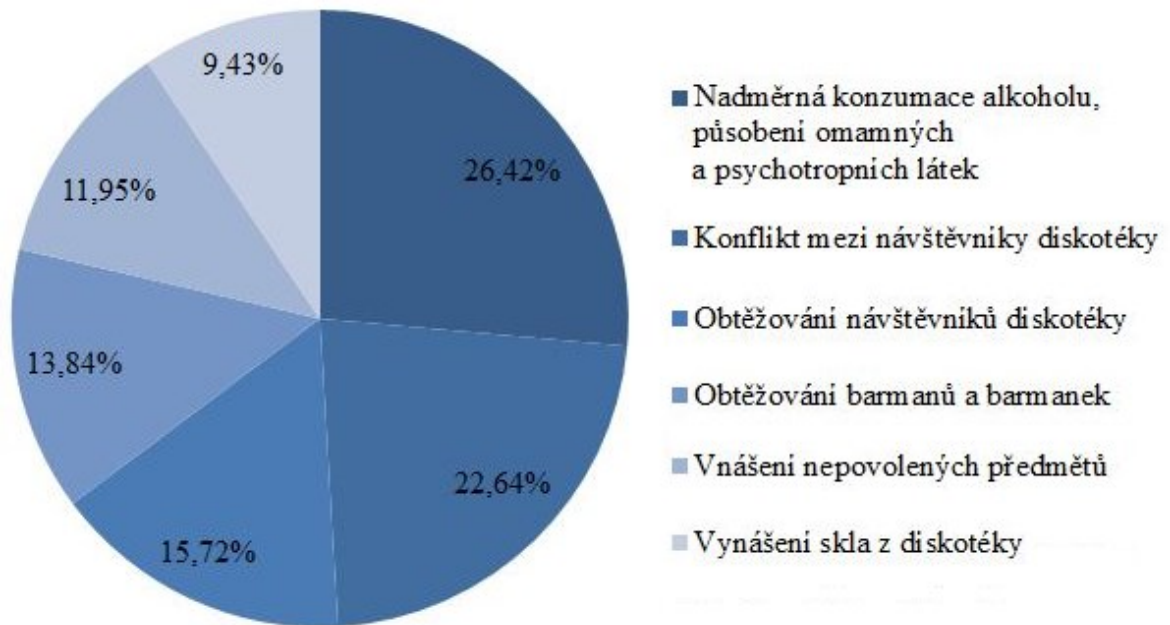
Úkolem vyhazovače je střežení zájmů zaměstnavatele, bezpečnosti osob v daném prostoru (např. diskotéka), bezpečnosti kolegů a rovněž i své bezpečnosti. Dále eliminuje agresivní chování návštěvníků, uklidňuje vznikající konflikt a vyvádí agresora z prostoru. V ojedinělých případech vyhazovač zadrží agresora (zalehne jej nebo zamkne v místnosti), kterého následně předá policii. Ale hlavním úkolem vyhazovače je vyvést agresivního návštěvníka ven z podniku.

Následující odstavce jsou podloženy na základě interview s vyhazovačem z uherskohradištské diskotéky, je mu 32 let a v tomto oboru pracuje již čtyři roky. Interview poskytl na základě naší domluvy, že zůstane v anonymitě.

Vyhazovač na diskotéce se během své práce nejčastěji setkává s opilými lidmi, kteří jsou většinou agresivní. V takové situaci hraje důležitou roli profesionalita, které se skládá z jasné komunikace, trpělivosti a pozornosti. Nepřiměřeným přístupem jen zvyšuje riziko konfliktu. Komunikace vyhazovače s agresorem musí probíhat na zdvořilé úrovni, v rozhovoru by vyhazovač neměl používat vulgarizmy a neslušné gesta, ale jen stručné a jasné příkazy (např. opusťte prostor).

Do konfliktu se vyhazovač dostává především díky nejčastějším příčinám, jakými jsou: nadměrná konzumace alkoholu (čímž se zvyšuje agresivita), působení omamných a psychotropních látek, konflikt mezi návštěvníky diskotéky, obtěžování návštěvníků diskotéky (převážně žen), obtěžování barmanů a barmanek, vnášení nepovolených předmětů na diskotéku (vlastní alkohol, drogy), vynášení skla (sklenice, láhve) z diskotéky. V těchto situacích je vyhazovač nejvíce vystaven hrozbám a rizikům.

Následující graf (Graf 4) procentuálně zobrazuje šest nejčastějších příčin, díky kterým se vyhazovač dostane do konfliktu. Tato analýza byla provedena na základě interview s vyhazovačem, který poskytl informace potřebné k jejímu vytvoření. Informace jsou zpracovány za rok 2016.

Graf 4. Nejčastější příčiny konfliktů vyhazovače za rok 2016 [Zdroj: vlastní]

Z grafu (Graf 4) tedy vyplývá, že nejčastější příčinou konfliktů je nadměrná konzumace alkoholu, působení omamných a psychotropních látek, což přispívá k agresivnímu chování návštěvníka a ten se pak naváží do vyhazovače. Za rok 2016 zaznamenal vyhazovač celkem 42 takových případů, což tvoří 26,42% z celkových 159 případů, které považují za nejčastější příčiny konfliktů.

Na druhém místě je konflikt mezi návštěvníky diskotéky, který má s třiceti šesti případy 22,64%. Tyto konflikty začínají mezi samotnými návštěvníky a ukončuje je vyhazovač, např. vyvedením z diskotéky.

O něco méně časté bylo obtěžování návštěvníků diskotéky, které činí 15,72%. V tomto případě vyhazovač zasáhl celkem dvacet pětkrát. A skoro se stejnými procenty, konkrétně 13,84%, bylo obtěžování barmanů a barmanek podniku. S touto situací se vyhazovač setkal za rok 2016 celkem dvacet dvakrát.

Na předposledním místě s poměrně nízkým počtem případů, tedy devatenáct, je vnášení nepovolených předmětů na diskotéku (těmito předměty byly například láhev s alkoholem, marihuana, baseballová pálka a další).

Obr. 13. Bouncer odvrací útok opilého mužem s baseballovou pálkou [30]

Vynášení skla (skleničky, lahve od alkoholických i nealkoholických nápojů) z diskotéky skončilo s 9,43% na posledním místě. Tato situace nastala „jen“ patnáctkrát.

Informace z tohoto grafu (Graf 4) poslouží i v následující analýze hrozeb a rizik vyhazovače, kdy budu vycházet především z již zmíněných nejčastějších příčin konfliktů.

4.2.1 Analýza hrozeb a rizik vyhazovače

Pro tuto analýzu bylo vybráno sedm nejčastějších hrozeb a rizik. K tomuto výběru mi dopomohlo především interview s vyhazovačem, díky kterému jsem mohla vytvořit graf (Graf 4) nacházející se v kapitole 4.2 Vyhazovač (bouncer).

Úroveň na stupnici od jedné do deseti je přidělena každé hlavní hrozbě a riziku, které jsou v následující tabulce (Tab. 2) sestupně seřazeny.

Tab. 2. Hlavní hrozby a rizika vyhazovače [Zdroj: vlastní]

Úroveň	Hlavní hrozby	Hlavní rizika
10	Napadení opilým agresorem	Příliš tvrdé odvrácení útoku
8	Konflikt mezi návštěvníky diskotéky	Včas nezabrání konfliktu
7	Obtěžování návštěvníků diskotéky	Použití přílišné síly při vyvádění osoby
6	Obtěžování barmanů a barmanek	Použití přílišné síly při vyvádění osoby
5	Vnášení nepovolených předmětů	Podcenění rizika
3	Vynášení skla z diskotéky	Zranění (se) o střepy
2	Nadávky	Nechá se vyprovokovat

4.2.2 Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik vyhazovače

Nejnebezpečnější hrozbou s úrovní 10 je „napadení opilým agresorem“, kdy vyhazovači hrozí nejširší škála nebezpečí (tato hrozba je většinou kombinací několika hrozeb). Pro ujasnění uvedu situaci, která se dotazovanému vyhazovači stala. Vyhazovač na zaplněné diskotéce stojí u vstupu a kontroluje průběh akce. V davu uvidí opilého muže ohrožujícího ostatní návštěvníky. Vyhazovač k němu přijde a slušně jej požádá, aby opustil diskotéku. Opilý muž mu odpoví vulgárními nadávkami, načež jej vyhazovač vyvede ven z diskotéky. Jakmile jsou oba venku, zdánlivě vyšší opilý muž začne útočit na vyhazovače, který jeho první útok zneškodní. Opilý muž se nedá, z kapsy vytahuje nůž s cílem vyhazovače pobodat. Ten ale naštěstí útok zneškodní pomocí naučených chvatů sebeobrany. Nakonec muže za pomoci kolegů zadrží a přivolá policii. Jako jedno z hlavních rizik by mohlo být příliš tvrdé odvrácení útoku opilého muže, který by tak skončil např. se zlomenou rukou. V takovém případě by vyhazovač mohl čelit soudnímu postihu. Dalším rizikem ale může být podcenění rizika, resp. opilého muže, nebo rezignace vyhazovače (situaci ignoruje).

Obr. 14. Vyvedení opilého návštěvníka diskotéky dvěma bouncery [31]

Hrozba „konflikt mezi návštěvníky diskotéky“ má úroveň 8, protože pokud vyhazovač včas nezasáhne, může dojít ke rvačce mezi více lidmi, kterou je pak těžší zastavit. Rvačka představuje nebezpečí nejenom pro vyhazovače, ale i pro ostatní návštěvníky diskotéky, neboť se jedná o prostory s větším množstvím lidí na jednom místě. A velmi lehce tak může přijít někdo k úrazu.

Obtěžování návštěvníků diskotéky může být v podstatě na stejné úrovni, jako obtěžování barmanů a barmanek. Tyto hrozby jsem ale o jednu úroveň odlišila (obtěžování návštěvníků diskotéky má úroveň 7, obtěžování barmanů a barmanek úroveň 6), neboť barmani jsou díky svému povolání o něco více zvyklí na takové situace, než třeba mladá slečna, která se jde na diskotéku pobavit s kamarádkami. V případě obtěžování je opět úkolem vyhazovače

vyvést problémovou osobu ven a během cesty neohrozit další návštěvníky diskotéky. Rizikem může být použití příliš velké síly při vyvádění osoby. Neboť jak už bylo dříve zmíněno, nepřiměřeným přístupem (i při vyvádění osoby) vyhazovač zvyšuje riziko konfliktu.

Obr. 15. Bouncer odvrací útok dvou mužů [32]

Hrozba „vnášení nepovolených předmětů“ získala úroveň 5. Této hrozby by si ale ještě více měl všimnout tzv. doorman, neboli kontrola u vstupu. Ovšem stal se případ, kdy mladý muž chtěl vstoupit na diskotéku s baseballovou pálkou v ruce (pak tvrdil, že se jedná o součást jeho image). Naštěstí si jej ihned všiml vyhazovač postávající poblíž dveří a laskavě muže hned ode dveří vyprovodil. Předmět, jakým je baseballová pálka, představuje nebezpečí nejenom pro vyhazovače (případně doormana), ale taky pro ostatní návštěvníky. Rizikem je zde tedy jeho podcenění. Pokud by muž vstoupil na diskotéku s baseballovou pálkou, je otázkou, co všechno by se mohlo stát. Např. by mohl v nestřeženém okamžiku bezhlavě mlátit baseballovou pálkou kolem sebe. A než by vyhazovač zasáhl, bylo by zraněno plno lidí.

Na předposledním místě mého vyhodnocení je hrozba „vynášení skla z diskotéky“ s úrovní 3. Dotazovaný vyhazovač měl vlastní zkušenost, kdy vyšel ven za mužem, který z diskotéky odcházel se skleničkou alkoholu. Požádal jej, aby mu skleničku vrátil.

Ten mu ji s nadávkami silně vtiskl do ruky, načež se sklenička rozbila a vyhazovač si tak pořezal dlaň. Naštěstí rána nebyla na šití. Z toho tedy vyplývá hlavní riziko, kterým je zranění se o skleněné střepy.

Úroveň 2, tedy poslední místo vyhodnocení, má hrozba „nadávky“, kdy hlavním rizikem je, že se vyhazovač nechá vyprovokovat ke rvačce. A během rvačky vzniká další riziko, že dojde ke zranění jednoho z nich, případně obou. V případě nadávek tedy útočník napadá psychiku vyhazovače, který by měl být hlavně psychicky způsobilý.

Závěr analýzy hrozeb a rizik vyhazovače je takový, že největší hrozbu pro vyhazovače představuje napadení opilým agresorem a konflikt mezi návštěvníky diskotéky. Největším rizikem pro vyhazovače je příliš tvrdé odvrácení útoku. Jako hrozba s menším nebezpečím je „vynášení skla z diskotéky, při které hrozí riziko zranění o střepy. A nejméně nebezpečná je hrozba „nadávky“, díky které je pro vyhazovače rizikem vyprovokování rvačky.

4.3 Strážný

V rámci PKB jsou mimořádné události poměrně běžnou pracovní záležitostí. Strážný daného objektu přichází obvykle do kontaktu s lidmi, kteří mohou oprávněně nebo neoprávněně vniknout do objektu. Může se jednat o mimořádné události, jako jsou vloupání, krádež, poškození střeženého majetku klienta, napadení strážného, zadržení pachatele krádeže, případně nález nástražného výbušného systému, požár a další.

Stejně jako v přechozí kapitole, i zde jsem provedla interview se strážným. Jedná se o muže ve věku 41 let, který tuto profesi vykonává už osm let a to ve firmě, která se zaměřuje na dřevovýrobu.

Pracovník SBS se ale nejčastěji setkává s mimořádnými událostmi typu: krádež, následné zadržení pachatele, poškození střeženého majetku klienta. V takových situacích je důležité zbytečně napanikařit a zachovat klid.

Strážný svou práci vykonává především pozorováním objektu, včetně přilehlých komunikací a blízkého okolí, dále pozorováním chování a činnosti osob poblíž objektu, zabraňování v nedovolené činnosti, která by mohla narušit objekt, plněním specifických úkolů (dle požadavků klienta, např. ochrana parkoviště u střeženého objektu).

Způsoby napadení strážného lze zkoumat i podle výše finanční hodnoty hlídaného předmětu. U nižší finanční hodnoty střeženého předmětu (např. do 10 000 Kč) můžeme předpo-

kládat, že útok bude prováděn především na předmět, než na strážného. Může se jednat o menší předmět (resp. předmět s nižší finanční hodnotou), u kterého zloděj nepotřebuje tolik času na odnesení, jako u dražších a objemnějších předmětů. U předmětů vyšší finanční hodnoty (např. nad 50 000 Kč) můžeme mnohem častěji očekávat útok přímo na strážného, jelikož zloděj obvykle potřebuje více času dostat se k chráněnému předmětu a následně jej odnést či vyvézt z objektu apod. Samozřejmě to nemusí být pravidlem, ale dá se to předpokládat.

Příkladem napadení strážného je následující situace, která se dotazovanému strážnému stala. V rámci pravidelné noční kontroly strážný prochází objekt a uvidí prostříhaný plot, u kterého stojí osoba. Strážný na narušitele zakřičí, že zde nemá co pohledávat, přičemž narušitel se dá na útěk. Narušitel je tedy pronásledován strážným a při zkracující se vzdálenosti začne zpomalovat, a jakmile má strážného na dosah, zaútočí na něj pěstmi. Ten se snaží útok blokovat, čímž vyrovnává síly s útočníkem. Útočník v nestřeženém okamžiku kopne strážného do rozkroku. Ve tmě se strážnému nepodařilo včasně blokovat kop, takže se v bolestech sesunul k zemi a mezi tím se útočnickovi podařilo z objektu utéct.

Tato situace se stala bez použití jakékoli zbraně. Ovšem může nastat mnoho situací, kdy narušitel u sebe bude mít zbraň, ať už v podobě palné zbraně (pistole, revolver), nože, obranného spreje, ocelového boxera, baseballové pálky, ocelové tyče apod.

Obr. 16. Strážný objektu [Zdroj: vlastní]

Druhým příkladem bude stejně začínající situace, ale místo kopu do rozkroku strážného použije narušitel zbraň – nůž. Strážný zakřičel na narušitele, který se dal na útěk, při kterém si z kapsy v bundě vytáhl nůž a v útěku zpomalil. Jakmile jej strážný dožene, útočník se otočí a bodne strážného do levého boku. Strážný nebyl připraven na takový útok a zůstane ležet s bodnou ránou na těle, zatímco útočník utíká z objektu.

I takovéto situace se můžou stát. Díky tomu chci hlavně poukázat, že i v profesi strážného hrozí nebezpečí útoku na život a zdraví strážného. Pracovníci SBS musí samozřejmě složit zkoušku pro výkon profese strážného, není po nich ale vyžadována znalost profesní obrany. Měli by být taky fyzicky zdatní a vycvičení k podobným útokům, aby byli schopni včasné a efektivně reagovat, neboť to, že bývá ohrožen, je součástí jeho práce.

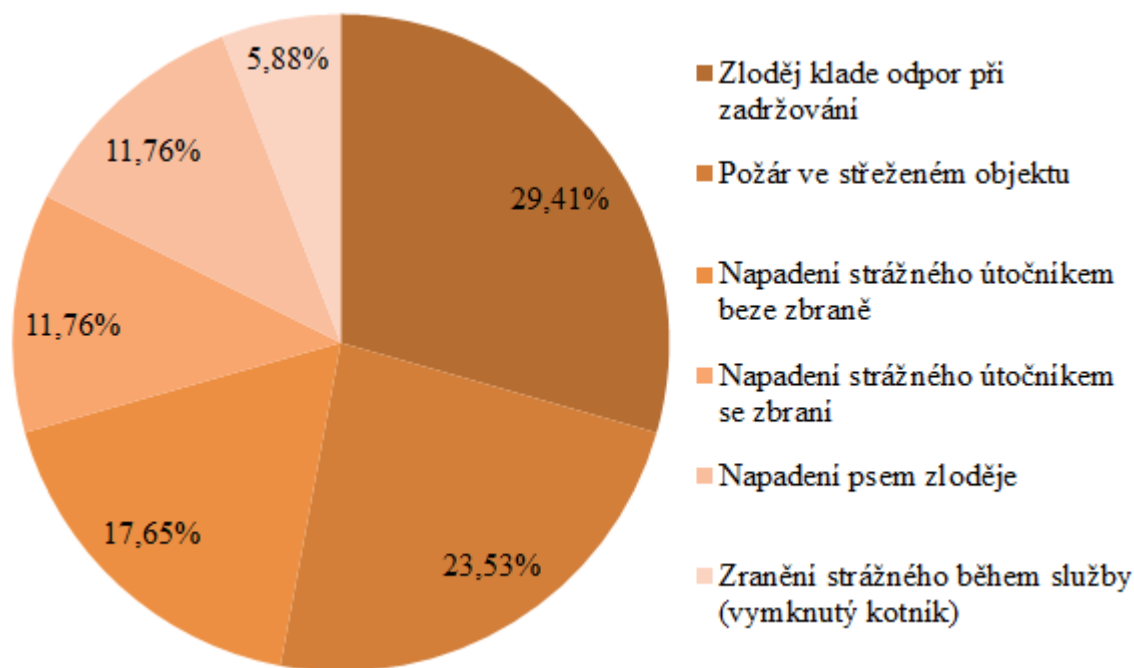
Strážný se může dostat do mnoha nebezpečných situací při zadržení pachatele obzvlášť, když klade odpor. V těchto situacích bývá pachatel obvykle více agresivní, použije zbraň (palnou, bodnou, i improvizovanou, například železná tyč, kámen), jelikož chce strážnému

za každou cenu uniknout. Se strážným se může dostat do verbální a následně fyzické potyčky, která může skončit zraněním strážného nebo obou dvou.

Obr. 17. Zadržovaný zloděj [Zdroj: vlastní]

Díky interview se strážným byl vytvořen následující graf (Graf 5) zobrazující šest nejčastějších situací, se kterými se strážný setkal během vykonávání své profese. Tyto informace jsou zpracovány za dobu osmi let.

Graf 5. Nejčastější situace během profese strážného za osm let [Zdroj: vlastní]

Tento graf (Graf 5) tedy jasně ukazuje, že nejvíce procent získala situace „zloděj klade odpor při zadržování“, což činí 29,41%. Tato situace se dotazovanému strážnému stala celkem pětkrát za celou jeho kariéru a jedenkrát byla v kombinaci s napadením strážného útočником beze zbraně.

„Požár ve střeženém objektu“ má 23,53% s tím, že požár byl třikrát založen úmyslně žhářem a jedenkrát se jednalo o požár, způsobený technickou závadou. Ve všech případech byl na pomoc k požáru přivolán Hasičský záchranný sbor.

„Napadení strážného útočником beze zbraně“ má 17,65% a je v grafu (Graf 5) na třetím místě. Tyto situace se strážnému staly celkem tři a ani v jedné nebyl zraněn. Dvakrát se jednalo o opilého agresivního muže, který přišel krást dřevo na topení, potřetí se jednalo o mladého muže, který chtěl rovněž krást dřevo.

Stejný počet případů, tedy 2, zaznamenal strážný u „napadení útočником se zbraní“ a „napadení psem zloděje“. Tyto případy se umístily v grafu (Graf 5) na čtvrtém místě s 11,76%. V případě napadení útočником se zbraní nebyl strážný zraněn. Ale v případě napadení psem zloděje byl strážný v obou těchto případech pokousán. Jednou se jednalo o pokousání na předloktí a podruhé na noze.

A s nejméně procenty, tedy konkrétně 5,88%, je na posledním místě „zranění strážného během služby“. Toto zranění se stalo strážnému při noční kontrolní obchůzce, kdy ve tmě špatně došlápl na hranu obrubníku. Naštěstí se nejednalo o tak velké zranění, že by strážný měl až zdravotní následky.

4.3.1 Analýza hrozeb a rizik strážného

V analýze hrozeb a rizik strážného je vybráno osm hlavních hrozeb, které mohou strážnému hrozit během jeho služby a osm hlavních rizik, jímž je vystaven. Hlavní hrozby a rizika jsou opět sestupně seřazeny dle různé úrovně, která jim byla udělena dle vlastního uvážení.

Tab. 3. Hlavní hrozby a rizika strážného [Zdroj: vlastní]

Úroveň	Hlavní hrozby	Hlavní rizika
10	Napadení strážného útočником se zbraní	Riskuje už jen svou přítomností
9	Napadení strážného útočником bez zbraně	Příliš tvrdé odvrácení útoku
8	Zloděj klade odpor při zadržování	Použití přílišné síly při zadržování
7	Napadení psem zloděje	Zranění či usmrcení psa
5	Požár ve střeženém objektu	Podcenění rizika – rozšíření požáru
4	Zranění strážného během služby, např. vymknutý kotník při obchůzce	Zdravotní následky
3	Uzamčení strážného v místnosti během loupeže	Loupež střeženého předmětu
2	Nadávký	Nechá se vyprovokovat

4.3.2 Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik strážného

Úroveň hrozby 10 byla přidělena podle mě nejnebezpečnější hrozbě, a tou je napadení strážného útočником se zbraní. Jestliže útočnik použije zbraň, ať už palnou nebo bodnou, strážnému hrozí poměrně rychlé a bolestivé zranění, při kterém může až i vykrváčet. V takových situacích ale hraje roli více faktorů, např. když se strážný nedovolá pomoci.

Dalším rizikem u této hrozby může být psychická újma, kdy je strážný násilně vydírán útočníkem, který vyhrožuje smrtí rodině strážného apod.

Napadení útočníkem beze zbraně má úroveň hrozby o stupeň nižší, než napadení útočníkem se zbraní, tedy úroveň 9. Opět zde strážnému hrozí převážně zdravotní rizika. Samozřejmě bereme v potaz hlavně varianty, kdy se strážnému nepodaří odrazit útok pachatele. Jedná se hlavně o zranění způsobené během rvačky s útočníkem. Mohou to být zranění lehká, např. odřeniny, naraženiny, ale i mnohem těžší, jako jsou zlomeniny i s doživotními následky. V opačném případě zde hrozí riziko příliš tvrdého odvrácení útoku, načež může strážnému hrozit i soudní postih.

Obr. 18. Strážný odvrací útok ženy [33]

Hrozba „zloděj klade odpor při zadržování“ je na třetí pozici nejnebezpečnějších hrozeb s úrovní 8. Tento odpor často končí rvačkou mezi útočníkem a strážným, kdy se útočník snaží strážnému vysmeknout a utéct. To se může dít i za pomoci jakékoli improvizované zbraně, např. železné tyče, která leží poblíž plotu. Strážný je zde opět vystaven zdravotním rizikům. Samozřejmě tomu nemusí být tak vždy, ale právě díky podobným situacím je tato hrozba umístěna na vyšší pozici v tabulce (Tab. 3). Rizikem u této hrozby je, když strážný

použije příliš hrubou sílu během zadržování útočníka a způsobí mu zranění (zlomená ruka, pohmožděná noha apod.)

I napadení psem zloděje může strážnému způsobit závažnější poranění, díky čemuž má tato hrozba úroveň 7. Agresivní pes zfanatizovaný svým majitelem je pro strážného velkou hrozbou a může se do strážného nebezpečně zakousnout nebo jej poškrábat. V takovém případě napadení může mít strážný i psychické následky, např. strach z větších psů. Zde je pro strážného rizikem zranění nebo usmrcení psa během odvrácení útoku.

Obr. 19. Strážný napaden psem [34]

Požár ve střeženém objektu může být spíše výjimečná hrozba, ale na druhou stranu ne zas tak neobvyklá. Tato hrozba získala úroveň 5, jelikož může o něco méně ublížit strážnému, než třeba agresivní pes v předchozím případě. Je potřeba to brát i trochu s rezervou, protože oheň strážného může samozřejmě taky usmrtit. Na tuto hrozbu jsem pohlížela spíše z toho pohledu, že strážný oheň většinou brzy uvidí a unikne mu mnohem lépe, než třeba psovi. Z pohledu zranění se často jedná o drobné popáleniny prvního, maximálně druhého stupně. Může ovšem nastat podcenění rizika, kdy si strážný včas ne všimne požáru (např. usne) a ten se rozšíří dál po objektu. Kdybychom uvažovali o úmyslném ohni, kdy útočník zabarikádjuje strážného v objektu, který v okolí polije hořlavou látkou a ná-

sledně zapálí, jednalo by se o mnohem vyšší úroveň hrozby. Takže při úrovni hrozby 5 bylo počítáno s menším požárem, který způsobí menší zdravotní rizika. Požár v objektu může částečně poškodit či úplně zničit střežený předmět.

Úroveň 4 má hrozba „zranění strážného během služby“, který si např. při obchůzce vymkne kotník tím, že nešikovně šlápl na obrubník. Tato hrozba může být i v kombinaci s dalšími hrozbami, jako napadení strážného útočником s/beze zbraně. V takových případech je strážný mnohem zranitelnější a už od začátku napadení je v nevýhodě. Může se ale jednat i o lehčí úraz – (povrchové) pořezání nožem na ruce, což strážného zas tolik neznevýhodní. V tomto případě jsou rizikem možné zdravotní následky, které závisí na každém druhu zranění.

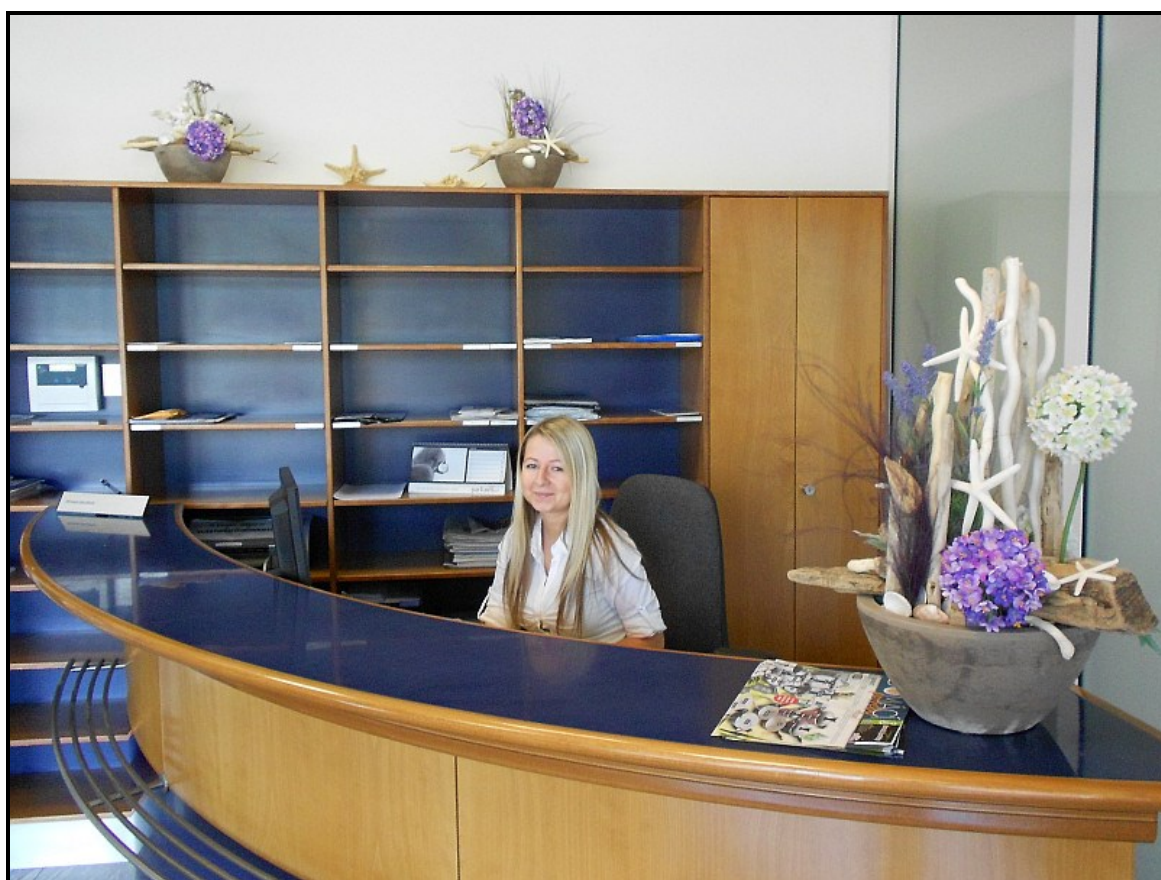
„Uzamčení strážného v místnosti během loupeže“ je předposlední hlavní hrozbou s úrovní 3. V těchto situacích nejsou strážnému způsobeny velké zdravotní újmy, obzvláště pokud neklade útočnickovi odpor. Je sice možné, že se situace může tzv. vyhrodit, když bude útočnick značně nervózní a případně ozbrojen nožem nebo i ocelovým boxerem. Ale předpokládá se zachování klidné hlavy a jakási spolupráce strážného, jestliže pro sebe vyhodnotí situaci za neúspěšnou. U této poslední hrozby je rizikem loupež střeženého předmětu, neboť strážný, který je uzamčen v jiné místnosti nemůže předmět chránit.

Jako nejméně nebezpečnou hrozbou jsou nadávky s úrovní 2. Tato hrozba skončila v tabulce (Tab. 3) rovněž na posledním místě, jako tomu bylo i u přechozí analýzy hrozeb (viz kapitola 4.2.1 Analýza hrozeb a rizik vyhazovače). Nadávky „ohrožují“ strážného po psychické stránce, jelikož útočnick se hlavně snaží strážného vyprovokovat, případně odvést jeho pozornost. Následkem nadávek tedy může být potyčka mezi útočnickem a strážným, během níž může dojít ke zraněním.

Díky analýze hrozeb a rizik strážného bylo zjištěno, že nejnebezpečnější je pro něj napadení útočnickem se zbraní nebo beze zbraně. Vzhledem k tomu je jedno z hlavních rizik použití přílišné síly při zadržování. Požár ve střeženém objektu představuje středně nebezpečnou hrozbu, přičemž hrozí riziko rozšíření požáru. Nejmenší hrozbu pro strážného podle mě představují nadávky, kdy je v potaz riziko vyprovokování strážného.

4.4 Recepční

Pro styk se zákazníky, kteří do firmy (případně hotelu) zavítají, slouží recepce. Je taky prvním místem, na kterém přijde návštěvník do styku s firmou. Proto je především ku prospěchu firmy, pokud na této pozici pracují ženy, vzhledem k jejich esteticky reprezentativnímu vzhledu, příjemnému vystupování, spolehlivosti a pečlivosti. V současné době patří tyto vlastnosti mezi jedny z prioritních požadavků pro přijetí na funkce, která přichází denně do kontaktu s veřejností. Dalšími požadavky jsou samozřejmě dostatečné profesní zkušenosti v oblasti recepční služby.

Obr. 20. Recepční ve firmě [Zdroj: vlastní]

Recepční má rozmanitou pracovní náplň, díky které přijde denně do styku s velkým množstvím lidí, tudíž i možných hrozeb a rizik. Pracovní náplní jsou hlavně informační služby pro návštěvníky a zaměstnance firmy, kontrola (a případně evidování) návštěvníků firmy, ohlašování návštěvníků, vyřizování poštovních a balíkových zásilek, klíčová služba, vyřizování požadavků zaměstnanců (v rámci náplně práce recepční).

Vzhledem ke své pracovní náplni se recepční může setkat s osobami, které se pokouší vniknout do firmy, chtějí poškodit nebo odcizit zařízení ve firmě, ublížit někomu z firmy. Může se jednat o návštěvníky, ale i osoby z řad zaměstnanců či bývalých zaměstnanců, opilé osoby, osoby drogově závislé nebo bezdomovce.

Obr. 21. Naštvaný host vjel automobilem k přepážce recepcie [35]

Příkladem napadení recepční je tato situace: Recepční je na svém pracovním místě a směruje návštěvníky, kudy mají jít. Do haly vstoupí opilý muž, přichází k recepci a začíná slečně recepční nadávat a vyhrožovat. Přistoupí k ní a chytá ji za zápěstí. Ona se mu našťstí vysmekne z jeho sevření a pevným hlasem jej žádá, aby opustil halu. Opilý muž na ni ještě zakřičí nadávky a opouští halu.

Z médií je znám případ, kdy recepční přepadl muž s ruským přízvukem, požadoval po ní peníze a vyhrožoval jí smrtí. Muž vytáhl pistoli, natáhl bicí mechanismus a v nábojové komoře se mu vzpříčil náboj. Se zbraní ještě chvíli nešikovně manipuloval a zároveň po recepční požadoval peníze, ta mu je odmítla dát. Muž se ještě chvíli rozhlížel po pultu recepcie a následně odešel s nepořízenou. Celou situaci nahrávaly bezpečnostní kamery.

Obr. 22. Přepadení recepční v hotelu [36]

4.4.1 Analýza hrozeb a rizik recepční

Vzhledem k menšímu ohrožení, oproti pracovníkovi SBS na fotbalovém utkání nebo vyhazovači, byly vybrány jen čtyři hlavní hrozby a rizika, se kterými se recepční nejčastěji setkává. Tyto hrozby a rizika jsou seřazeny sestupně, podle úrovně, kterou jsem přiřadila na základě vlastního uvážení.

Tab. 4. Hlavní hrozby a rizika recepční [Zdroj: vlastní]

Úroveň	Hlavní hrozby	Hlavní rizika
10	Napadení (opilým) agresorem	Zdravotní následky
6	Drobné osahávání (za ruce, rameno)	Psychické následky
4	Zvrhlé nabídky	Psychické následky
3	Nadávký	Psychické následky

4.4.2 Vyhodnocení analýzy hrozeb a rizik recepční

„Napadení (opilým) agresorem“ získalo úroveň 10, protože podle mě představuje pro recepční nejnebezpečnější hrozbu. Už jen samotná postava ženy může za recepčním pultem

působit křehce a zranitelně. Proto se stává (z pohledu útočníka) snadnou obětí. Recepční od útočníka odděluje pouze pult, ten ale pro útočníka není takovou překážkou. V případě napadení už jen záleží na chování recepční a její schopnosti se bránit. Agresor může recepční napadnout se zbraní (nůž, pistole) nebo i beze zbraně - udeřit ji pěstí. Hlavním rizikem jsou v podobných situacích zdravotní následky, protože málokterá žena se v takové stresové situaci dokáže účinně bránit (odvrátit sílu útočícího muže).

Druhou nejčastější hrozbou (s úrovní 6) je „drobné osahávání“, které pro recepční není nikterak příjemné. Tato hrozba pochází především od nezvaných návštěvníků nebo zaměstnanců firmy, kteří jsou „vlezlí a dotěrní“ na pohledné ženy. Rizikem tedy mohou být psychické následky (např. i deprese, nespavost, noční můry, přecitlivělost, poruchy příjmu potravy), kdy recepční nebude kvůli strachu schopna jít nadcházející dny do práce, protože by opět přišel „dotěrný muž“ a obtěžoval ji. V takové situaci může žena prožívat pocit ponížení, zranitelnosti, bezmocnosti, ale i vzteku.

Úroveň 4 má hrozba „zvrhlé nabídky“, která na recepční může působit podobně, jako předchozí hrozba „drobné osahávání“. Hlavním rizikem jsem zde vybrala „psychické následky“, mezi které patří poruchy sebevědomí, sebecítění, sebekoncepcie (tedy osobního systému hodnot kladných i záporných postojů k sobě), ztráta pocitů vlastní identity, stud. I u této hrozby žena pocítuje ponížení, zranitelnost a vztek.

Poslední častou hrozbou (úroveň 3), která nepředstavuje pro recepční až takové ohrožení je hrozba „nadávky“. Nadávky pocházející ze strany nespokojeným návštěvníků, zaměstnanců firmy, náhodných opilých návštěvníků apod. Rizikem jsou zde opět „psychické následky“, které mohou u ženy vyústit v pocit pošpinění, ponížení, přecitlivělost.

Díky provedené analýze u vybraných profesí pracovníků PKB bylo zjištěno, že největšímu ohrožení je vystaven pracovník SBS na fotbalovém utkání a vyhazovač. Hlavní rizika na jejich osobu jsou převážně ze zdravotního hlediska. Obě tyto profese jsou v kontaktu s početnou veřejností, kde hraje roli i alkohol, takže pravděpodobnost vzniku hrozby je v jejich případě vyšší, než u recepční ve firmě. Pracovník SBS na fotbalovém utkání a vyhazovač mají v podstatě na denním pořádku rvačky a napadení. U recepční je pravděpodobnost napadení daleko nižší. Samozřejmě se tato hrozba může vyskytnout, ale spíše ojediněle.

Vyšší pravděpodobnost hrozby napadení je u strážného, než u recepční. Strážný je často napaden i zvířetem, konkrétně psem, a je tedy ohrožen širším spektrem hrozeb (oproti re-

cepční). Útok na strážného je prováděn primárně s cílem ukrást střežený předmět, kdežto v případě recepční je útok častěji prováděn formou nadávek a zvrhlých nabídek. U recepční je tedy více ohrožována její psychická stránka.

5 NÁVRH NA ZAMĚŘENÍ PROFESNÍ PŘÍPRAVY PRACOVNÍKŮ PKB

Na základě provedené analýzy hrozeb a rizik vybraných pracovníků PKB bylo zjištěno, že některým pracovníkům PKB hrozí široká škála hrozeb, které pochází převážně ze strany lidí. Mezi nejzávažnější hrozby patří především rvačky, napadení nožem, obuškem, boxerem, obranným sprejem, napadení beze zbraně, napadení opilým agresorem, házení pyrotechniky (např. dýmovnic), vystřelování světlic, početní převaha výtržníků, konflikt mezi návštěvníky diskotéky, napadení psem zloděje. A k těmto nejzávažnějším hrozbám se vztahují i rizika, např.: pracovník PKB riskuje už jen svou přítomností, dále může útok příliš tvrdě odvrátit, podcenit riziko, nedostatečně odvrátit útok apod.

Méně závažné hrozby oproti výše uvedeným jsou: házení sedaček a dalšího vybavení stadionu, obtěžování návštěvníků diskotéky a barmanů/barmanek, vnášení nepovolených předmětů, požár ve střeženém objektu, zranění během služby, drobné osahávání (za ruce, rameno). S těmito hrozbami je spojeno podcenění rizika, riziko použití přílišné síly při vyvádění osoby, riziko zdravotních či psychických následků.

Jako nejméně závažné a současně i nejčastější jsou hrozby typu: vulgární nadávky, zvrhlé nabídky (především v případě žen), házení kelímků s pivem (na stadionech). Rizikem u těchto hrozeb je hlavně to, že se pracovník PKB nechá vyprovokovat. Dalším rizikem jsou psychické následky (deprese, noční můry, nespavost, nechce chodit do práce).

Na základě těchto zjištěných hrozeb, rizik a zjištění z praxe je mým návrhem, aby při profesní přípravě pracovníků PKB byla věnována dostatečná příprava na jednání s lidmi. Objektivně existují tři možnosti přístupu, se kterými se pracovníci PKB v praxi setkávají. První možností přístupu je, když člověk spolupracuje a lze se s ním domluvit. V druhém případě člověk nespupracuje, ale ani neútočí (stojí si za svým, např. chce zůstat v baru, neútočí na vyhazovače). A poslední, nejnebezpečnější možností přístupu je, že člověk nespupracuje a útočí na pracovníka PKB.

U každé z těchto tří možností je zapotřebí vhodné zacházení s člověkem. Pokud například do střeženého objektu vběhne lehce opilý muž, který neví, kde se nachází, nechce nic ukrást, neklade odpor a lze se s ním domluvit, je velmi důležité, aby pracovník PKB s tímto mužem jednal jako s člověkem a snažil se mu pomoci najít východ z objektu (v tomto případě nemusí dojít ani k fyzickému kontaktu, stačí pouze jasná komunikace). Je nepřijatelné, aby pracovník PKB opilého muže srazil k zemi a odtáhl jej za plot střeženého objektu.

Vyhazovač se dnes a denně setkává se všemi třemi možnostmi přístupu. Jeho klíčem k vyřešení konfliktu na diskotéce je hlavně komunikace a obrana. S mužem, který na něj sice neútočí, ale nechce uposlechnout jeho příkazům, zachází jinak, než s mužem, který na něj útočí a rovněž neposlouchá jeho příkazy. U prvního muže stačí jasná a stručná komunikace, nemusí být zapotřebí ani fyzický kontakt. Kdežto u útočícího muže je nutné řízené násilí (řízené proto, že vyhazovač jej nemůže na místě podříznout nožem).

Je obecně známo, že na profesi vyhazovače pracují hlavně muži ve středním věku, tedy od třiceti do čtyřiceti let, jelikož za svůj život už získali zkušenosti (i v komunikaci s lidmi), přehled a tudíž dokáží dělat svou práci dobře. Mnou dotazovaný vyhazovač má třicet dva let, tuto profesi začal dělat ve dvaceti osmi letech. A to i vzhledem k tomu, že o něm můžu říct, že patří mezi vyspělejší a zodpovědné muže. Ale podobné věkové rozpětí je i u dalších profesí v PKB se stejným záměrem, tedy zkušenosti, přehled apod.

V PKB odpovídá obecný základ, že profese jako vyhazovač, pracovník SBS na fotbalovém utkání, strážný, recepční, ale i další profese jsou ohroženy. A jsou ohroženy v podstatě stejně. Nejmenší ohrožení pro pracovníky PKB představují nadávky, mírné násilí představuje např. „požd'uchování“ u mužů, v případě žen jde o drobné osahávání. Velkou hrozbou pro pracovníky PKB je útočník se zbraní, je jedno jestli je to nůž, palná zbraň (revolver) nebo ocelový boxer, za použití jakékoli zbraně je ohroženo zdraví člověka. Proto je důležité, aby pracovníci PKB uměli vhodně jednat s lidmi, čímž se dokáží vyhnout většině nebezpečných situací jen díky komunikaci.

Následující tabulka (Tab. 5) souhrnně zobrazuje hlavní hrozby, rizika a újmu u pracovníka SBS na fotbalovém utkání, dále u profese strážného, vyhazovače a recepční.

Tab. 5. Souhrn hrozeb, rizik a újmy vybraných pracovníků PKB [Zdroj: vlastní]

	Hrozba	Riziko	Újma
Pracovník SBS na fotbalovém utkání	Rvačky	Riskuje svou přítomností	Vážné poškození zdraví
	Napadení nožem, obuškem, boxerem	Příliš tvrdé odvrácení útoku	Trestní postih
	Házení pyrotechniky, vystřelování světlic	Podcenění rizika	Poškození zdraví
	Počební převaha výtržníků	Nedostatečné odvrácení útoku	Poškození zdraví
	Házení sedaček	Podcenění rizika	Poškození zdraví
	Házení kelímků s pivem	Nechá se vyprovokovat	Škoda na tělesné integritě
	Vulgární nadávky	Nechá se vyprovokovat	Škoda na tělesné integritě
Vyhazovač	Napadení opilým agresorem	Příliš tvrdé odvrácení útoku	Trestní postih
	Konflikt mezi návštěvníky diskotéky	Včas nezabrání konfliktu	Poškození zdraví
	Obtěžování návštěvníků diskotéky	Použití přílišné síly při vyvádění osoby	Trestní postih
	Obtěžování barmanů a barmanek	Použití přílišné síly při vyvádění osoby	Trestní postih
	Vnášení nepovolených předmětů	Podcenění rizika	Poškození zdraví
	Vynášení skla z diskotéky	Zranění o střepy	Poškození zdraví
	Nadávky	Nechá se vyprovokovat	Škoda na tělesné integritě
Strážný	Napadení útočником se zbraní	Riskuje svou přítomností	Vážné poškození zdraví
	Napadení útočником beze zbraně	Příliš tvrdé odvrácení útoku	Trestní postih
	Zloděj klade odpor při zadržování	Použití přílišné síly při zadržování	Trestní postih
	Napadení psem zloděje	Zranění či usmrcení psa	Trestní postih
	Požár ve střeženém objektu	Podcenění rizika	Poškození zdraví, majetková ztráta
	Zranění během služby	Zdravotní následky	Poškození zdraví
	Uzamčení strážného v místnosti	Loupež střeženého předmětu	Majetková ztráta
	Nadávky	Nechá se vyprovokovat	Škoda na tělesné integritě
Recepční	Napadení (opilým) agresorem	Zdravotní následky	Poškození zdraví
	Drobné osahávání	Psychické následky	Škoda na tělesné integritě
	Zvrhlé nabídky	Psychické následky	Škoda na tělesné integritě
	Nadávky	Psychické následky	Škoda na tělesné integritě

Příkladem je i napadení, které se stalo nedávno v Praze, kdy na autobusové zastávce ukrajinský mladý muž surově napadl seniora. Vše začalo celkem nevinně. Na autobusovou zastávku přichází důchodce a odkládá si nákupní tašku poblíž odpadkového koše, kde si loupe jablko ke svačině. Záhy se objevuje opilý mladý muž, který si potácivě sedá na obrubník poblíž odpadkového koše a sahá po seniorově nákupní tašce.

Důchodce mladého muže upozorní, že je to jeho taška. Reakce mladého muže je naprosto nečekaná, kopl do seniora, povalil jej na zem a snažil se důchodci dát další kop mířící na hlavu, naštěstí těsně minul. Útok dále pokračuje, důchodce dostává další rány pěstí a znovu padá na zem.

Nikdo z přihlížejících lidí na zastávce se nepokouší zasáhnout. Útočník jim vykládá, že je v právu. Senior vstává, útočník jej praští pěstí do spánku, čímž ho opět sráží na zem a odchází nastoupit do autobusu, s cílem odjet z místa činu.

Řidič autobusu se ale nerozjíždí, místo toho vytahuje opilého muže ven. Tam se k němu přidává jeden cestující, který pachatele zkušeně zaklekne a hlídá do příjezdu policie. Mezi tím další lidé volají pomoc pro zraněného seniora.

Obr. 23. Zakleknutí útočnicka [37]

Tento případ v pozitivním směru dokazuje, že v našem okolí se nacházejí i jedinci, kteří dokáží v podobné situaci zasáhnout. Ovšem přihlížející lidé na autobusové zastávce už neměli tu odvahu jakkoli zasáhnout či alespoň komunikovat s mladým opilým mužem. Kdyby někdo z přihlížejících lidí muže důrazně napomenul a dále s ním komunikoval, nemusel důchodce dostat tolik ran, včetně poslední rány do spánku. Neboť solidní jednání a komunikace je základem úspěšného vyřešení konfliktu, na což by se měla zaměřovat i profesní příprava pracovníků PKB.

ZÁVĚR

V diplomové práci jsem se zaměřila na problematiku osobní bezpečnosti pracovníků PKB, a to především z důvodu nedostatku odborné literatury popisující hrozby a rizika těchto pracovníků.

Cílem této práce bylo v první řadě analyzovat hrozby a rizika související s osobní bezpečností pracovníků PKB, a dále na základě výsledků analýzy navrhnout zaměření profesní přípravy PKB.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, diplomová práce je rozdělena na dvě části, tedy teoretickou část a praktickou část. V teoretické části je úvod do problematiky vysvětlující základní pojmy, jakými jsou bezpečnost, hrozba, riziko, osobní bezpečnost, zdravotní bezpečnost, politická bezpečnost, životní zájmy, násilná kriminalita a násilí, sebeobrana a další. Poslední kapitolou teoretické části jsou specifikace vybraných profesí PKB, kde jsou popsány funkce, povinnosti, potenciální pachatelé u profese strážný, detektiv v OD, osobní strážce, osádka přepravního vozidla a soukromý kurýr.

Praktická část obsahuje analýzu hrozeb a rizik, která byla provedena u čtyř vybraných profesí PKB (konkrétně: pracovník SBS na fotbalovém utkání, vyhazovač, strážný a recepční). Analýza vychází především z interview s vyhazovačem a strážným, a dále ze statistických údajů získaných přímo od fotbalového klubu.

Z analýzy hrozeb a rizik pracovníků PKB bylo zjištěno, že největší nebezpečí pro pracovníky PKB představuje fyzický kontakt s útočníkem se zbraní, naopak nejmenší nebezpečí představují nadávky nebo zvrhlé nabídky. Na základě vyhodnocení analýzy byl v závěru praktické části navržen návrh na zaměření profesní přípravy pracovníků PKB, kterým je dostatečná příprava na jednání s lidmi.

Pracovníci PKB by měli mít přehled o problematice související s jejich profesí, a hlavně schopnost umět jednat a komunikovat s lidmi, k čemuž jim dopomůže právě profesní příprava. Rovněž by měli vědět, jaké postupy a techniky mohou použít proti útočníkovi, který v podstatě není ničím omezen. Pracovníkům PKB tyto znalosti a příprava chybí, a díky tomu svou práci vykonávají méně efektivně. Jejich příprava je většinou zaměřená na organizační záležitosti.

V úvodu diplomové práce byla stanovena hypotéza: „Které profese jsou v PKB nejohroženější? Ze známosti vyplývá, že by to mohl být osobní strážce.“ Tato hypotéza ovšem neby-

la potvrzena, protože na základě vyhodnocení analýzy bylo zjištěno, že mezi nejohroženější profese PKB patří pracovník SBS na fotbalovém utkání a vyhazovač. Tyto dvě profese se dnes a denně setkávají s hrozbami v podobě opilých agresivních lidí nebo hooligans. Oproti těmto dvěma profesím není osobní strážce tak intenzivně vystaven hrozbám.

V případě pokračování práce by bylo vhodné se zaměřit i na přípravu dalších profesí PKB, včetně jejich profesní obrany, používání vhodných obranných prostředků. Obranné prostředky je možno aktualizovat podle nových trendů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 276 s. Monografie. ISBN 978-80-210-5288-8.
- [2] MALÁNÍK, Zdeněk. *Lidská bezpečnost* [workshop]. Zlín: Ústav bezpečnostního inženýrství, UTB, [cit. 2017-02-04].
- [3] WAISOVÁ, Šárka. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 159 s. ISBN 80-868-9821-0.
- [4] MALÁNÍK, Zdeněk. *Osobní bezpečnost* [prezentace]. Zlín: Ústav bezpečnostního inženýrství, UTB, [cit. 2017-02-04].
- [5] *Bezpečnost potravin* [online]. Potravinový eAGRI, 2014 [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/potravinovy/bezpecnost-potravin>
- [6] ŠEFČÍK, Vladimír. *Ekonomická válka: Některé ekonomické aspekty mezinárodní bezpečnosti v období po "Studené válce"*. Vyškov: VVŠ PV, 2001. 159 s. ISBN 80-7231-080-1.
- [7] ZEMAN, Petr. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. 186 s. ISBN 80-210-3037-2.
- [8] NOVÁK, Jaromír. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2014. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3.
- [9] HOLCNER, Vladan. *Národní (bezpečnostní) zájmy a role ozbrojených sil* [prezentace]. Brno: Katedra ekonomie, UO, [cit. 2017-02-05].
- [10] KOCSIS, Richard N. *Serial Murder and the Psychology of Violent Crimes*. Totowa, NJ: Humana Press, 2008. 306 s. ISBN 15-882-9685-7.
- [11] STAŇKOVÁ, Lenka, Filip ŠČERBA a Milan VICHLENDÁ. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014. 263 s. Teoretik. ISBN 978-80-7502-069-7.
- [12] VÁLKOVÁ, Helena a Josef KUČHTA. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 636 s. Monografie. ISBN 978-80-7400-429-2.
- [13] NĚMEC, Miroslav. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003. 390 s. ISBN 80-731-7026-4.

- [14] MALÁNÍK, Zdeněk. Profesionální obrana v průmyslu komerční bezpečnosti. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2011. 244-306 s. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [15] GRUBER, David. *Zlatá kniha komunikace*. 3., opět rozš. vyd. Ostrava: Gruber – TDP, 2009. 278 s. ISBN 978-80-85624-28-1.
- [16] MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesionální obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2014. 227-237 s. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [17] *Zkoušky strážných* [online]. Henig, 2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.henig.cz/cs/zkousky-straznych>
- [18] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti II*. Vyd. 2. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007. 123 s. ISBN 978-80-7318-631-9.
- [19] VYDROVÁ, Lenka. *Krizová komunikace v průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2016. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Dora Lapková.
- [20] ZÝKA, Miroslav. *Použití zbraně v profesionální obraně pracovníka komerční bezpečnosti*. Zlín, 2007. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník.
- [21] ŠTRUNC, Filip. *Metodika řešení základních situací profesionální obrany v průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2011. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník.
- [22] *V Tesku zase nemají chleba* [online]. UpDown Media s.r.o., 2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://desitka.cz/text-v-tesku-zase-nemaji-chleba>
- [23] *Professional Vip Bodyguarding Service* [online]. Seal Vip Service Turkey, 2016 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.sealvipservice.com/urundetay.4143.Professional%20Vip%20Bodyguard%20Service.html>
- [24] MALÁNÍK, Zdeněk. Profese osobního strážce v České republice. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management III: Teorie a praxe*

- ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2013. 208-228 s. ISBN 978-80-87500-35-4.
- [25] PFEIFER, Marek. *Manuál převozu peněz a cenin* [online]. Most: B.A. Dora a.s., 2007 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://files.pfeifermarek.webnode.cz/200006586-3f40b403b0/dokument.pdf>
- [26] *Preprava počas sviatkov* [online]. Loomis SK, a.s., 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.loomis.sk/preprava-pocas-sviatkov/>
- [27] MAKSIMOV, Alexey. *Řešení obranných situací soukromým kurýrem*. Zlín, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník.
- [28] *Transporter (Season One)* [online]. Awesome Inc., 2015 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://scullynerdreviews.blogspot.cz/2015/06/transporter-season-one.html>
- [29] *Jak zabránit násilí? Zlín příště nemá vpustit ostravské chuligány* [online]. iDNES.cz, 2015 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/skody-po-radeni-chuliganu-z-ostravy-pri-fotbale-ve-zline-pkm-zlin-zpravy.aspx?c=A150818_2184957_zlin-zpravy_ras
- [30] *Why bouncers make the best self defense instructors* [online]. The Playboy Program, 2014 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://theplayboyprogram.com/why-bouncers-make-the-best-self-defense-instructors/>
- [31] *What about the kitchen sink?* [online]. Daily Mail, 2013 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-2303793/Gemma-Collins-shows-TOWIE-wrap-party-boyfriend-Rami-mum-dog.html>
- [32] *Pub bouncer refuses rowdy customers – and it ends in a knockout* [online]. Daily Star, 2017 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://www.dailystar.co.uk/news/latest-news/563894/Bouncer-brawl-fight-street-thugs-battle-dublin-video>
- [33] *Russian security forces attack Pussy Riot members* [online]. Daily Herald, 2014 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://www.dailyherald.com/article/20140219/news/140218222/>
- [34] *Training – Security Dog Training* [online]. Canine Solutions, 2013 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://www.caninesolutions.co.za/gallery/training-security-dog-training/>

- [35] *Hostovi ruply nervy v hotelu. Projel dodávkou skrz recepci* [online]. iDNES.cz, 2015 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/nespokojeny-host-projel-autem-do-recepce-hotelu-fu0-/kolem-sveta.aspx?c=A151216_120400_kolem-sveta_skr
- [36] *Děngy davaj, vyzval lupič recepční v hotelu. Zbraň mu selhala* [online]. iDNES.cz, 2015 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://praha.idnes.cz/lupic-prepadl-hotel-v-praze-8-zasekla-se-mu-zbran-ft2-/praha-zpravy.aspx?c=A161114_091754_praha-zpravy_nub
- [37] *Opilec zbil seniora do bezvědomí! Takhle si to s ním ostatní vyřídili* [online]. TV Nova s.r.o., 2017 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/opilec-zbil-seniora-do-bezvedomi-takhle-si-to-s-nim-ostatni-vyridili.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PKB Průmysl komerční bezpečnosti.

ČR Česká republika.

SBS Soukromá bezpečnostní služba.

OD Obchodní dům.

PPC Přeprava peněz a cenností.

TČ Trestný čin.

Apod. A podobně.

Atd. A tak dále.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Dimenze lidské bezpečnosti [2]</i>	14
<i>Obr. 2. Členění národních zájmů [9]</i>	21
<i>Obr. 3. Strážný [17]</i>	30
<i>Obr. 4. Detektiv v obchodním domě [22]</i>	33
<i>Obr. 5. Bodyguarding [23]</i>	34
<i>Obr. 6. Osádka přepravního vozidla [26]</i>	36
<i>Obr. 7. Soukromý kurýr [28]</i>	38
<i>Obr. 8. Řádění výtržníků [Zdroj: vlastní]</i>	41
<i>Obr. 9. Útok výtržníka [29]</i>	42
<i>Obr. 10. Zničená tribuna po fotbalovém utkání [29]</i>	43
<i>Obr. 11. Výtržník házející sedačku [29]</i>	44
<i>Obr. 12. Vyhazovač na diskotéce [Zdroj: vlastní]</i>	48
<i>Obr. 13. Bouncer odvrací útok opilého mužem s baseballovou pálkou [30]</i>	51
<i>Obr. 14. Vyvedení opilého návštěvníka diskotéky dvěma bouncery [31]</i>	53
<i>Obr. 15. Bouncer odvrací útok dvou mužů [32]</i>	54
<i>Obr. 16. Strážný objektu [Zdroj: vlastní]</i>	57
<i>Obr. 17. Zadržený zloděj [Zdroj: vlastní]</i>	58
<i>Obr. 18. Strážný odvrací útok ženy [33]</i>	61
<i>Obr. 19. Strážný napaden psem [34]</i>	62
<i>Obr. 20. Recepční ve firmě [Zdroj: vlastní]</i>	64
<i>Obr. 21. Naštvaný host vjel automobilem k přepážce recepce [35]</i>	65
<i>Obr. 22. Přepadení recepční v hotelu [36]</i>	66
<i>Obr. 23. Zakleknutí útočnicka [37]</i>	72

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Hlavní hrozby a rizika pracovníka SBS na fotbalovém utkání [Zdroj: vlastní].....</i>	46
<i>Tab. 2. Hlavní hrozby a rizika vyhazovače [Zdroj: vlastní] .....</i>	52
<i>Tab. 3. Hlavní hrozby a rizika strážného [Zdroj: vlastní] .....</i>	60
<i>Tab. 4. Hlavní hrozby a rizika recepční [Zdroj: vlastní] .....</i>	66
<i>Tab. 5. Souhrn hrozeb, rizik a újmy vybraných pracovníků PKB [Zdroj: vlastní] .....</i>	71

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Trestné činy v ČR od roku 1889 do roku 2002 [13] .....</i>	<i>25</i>
<i>Graf 2. Trestné činy v ČR od roku 2002 do roku 2012 [11] .....</i>	<i>26</i>
<i>Graf 3. Nejčastější konflikty za fotbalovou sezonu 2015/2016 [Zdroj: vlastní] .....</i>	<i>45</i>
<i>Graf 4. Nejčastější příčiny konfliktů vyhazovače za rok 2016 [Zdroj: vlastní] .....</i>	<i>50</i>
<i>Graf 5. Nejčastější situace během profese strážného za osm let [Zdroj: vlastní] .....</i>	<i>59</i>